

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra rekreologie a cestovního ruchu

Nehmotné dědictví a cestovní ruch v České republice

Bakalářská práce

Autor: Veronika Nováková

Studijní obor: Management cestovního ruchu

Vedoucí práce: Mgr. Michal Trousil, Ph.D.

Hradec Králové

Duben 2016

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci psala samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne 27. 4. 2016

Veronika Nováková

Poděkování:

Ráda bych touto formou poděkovala svému vedoucímu práce Mgr. Michalu Trousilovi, Ph.D. za jeho metodické vedení a odborné rady, které mi poskytl v průběhu zpracování této bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala všem informátorům za jejich ochotu a poskytnuté rozhovory, jež byly klíčové pro výzkum a cíl práce. Jmenovitě bych chtěla vyjádřit velký dík PhDr. Iloně Vojancové, za její čas, ochotu a pomoc. V neposlední řadě taktéž děkuji své rodině a kamarádům za podporu a trpělivost.

Anotace práce

Anotace

Téma: Nehmotné dědictví a cestovní ruch

Bakalářská práce se zabývá tématem vlivu cestovního ruchu na nehmotné dědictví UNESCO na území České republiky. Její teoretická část se věnuje definicím hlavních klíčových pojmů, jako je organizace UNESCO, rozdíl hmotného a nehmotného dědictví, dopady CR na kulturní imateriální dědictví a socio-kulturní dopady na destinaci. Praktická část se zabývá dvěma konkrétními nehmotnými památkami ČR zapsanými na Reprezentativním seznamu UNESCO a to Jízdou králů ve Vlčnově a Masopustními obchůzkami a maskami na Hlinecku. Popisuje jejich vznik, vývoj a současnou podobu. Cílem praktické součásti je analýza dopadů cestovního ruchu na toto imateriální kulturní dědictví a na destinaci, kde se tyto památky nachází. Výzkum byl proveden formou rozhovorů a vlastním šetřením propagace nehmotného kulturního dědictví České Republiky. V závěru práce jsou shrnuty výsledky šetření a nachází se zde návrhy na zmírnění zjištěných dopadů.

Klíčová slova: nehmotné dědictví, UNESCO, folklór, tradice, dopady cestovního ruchu

Annotation

Title: Intangible Heritage and Tourism

This thesis deals with the issue of impact of tourism on UNESCO intangible heritage in the Czech Republic. The theoretical part focuses on the main definitions of key terms, such as UNESCO, difference between tangible and intangible heritage, impact of tourism on intangible culture heritage and socio-cultural impacts on the destination. The practical part describes two specific intangible elements of the Czech Republic registered on the UNESCO Representative List - Ride of the Kings in Vlčnov and Shrovetide door-to-door processions and masks in the villages of the Hlinecko area. There is a description of the origin, development and current form.

The aim of practical part is an analysis of the impact of tourism on the intangible cultural heritage and a destination where these sites are situated. The research was conducted through interviews and own research of promotion of intangible cultural heritage of the Czech Republic. In conclusion, there is a summary of research and there are proposals to mitigate identified impacts.

Key words: Intangible Heritage, UNESCO, Folklore, Tradition, Impacts of Tourism

Obsah

1	Úvod.....	1
2	Cíl práce a metodický postup	2
3	Teoretická východiska.....	6
3.1	Význam nemotného dědictví pro cestovní ruch.....	6
3.2	UNESCO.....	6
3.2.1	Organizační struktura.....	8
3.2.2	Světové dědictví.....	8
3.2.3	Hmotné kulturní dědictví.....	10
3.2.4	Nehmotné kulturní dědictví.....	11
3.3	Dopady cestovního ruchu na nemotné kulturní dědictví a destinaci.....	12
3.4	UNESCO a Česká republika.....	15
3.4.1	Hmotné dědictví České republiky.....	16
3.4.2	Nehmotné dědictví České republiky.....	16
4	Případová studie - Jízda králů ve Vlčnově a vesnické masopustní obchůzky na Hlinecku.....	19
4.1	Slovácko – region Jízdy králů.....	19
4.1.1	Jízda králů.....	20
4.1.2	Jízda králů ve Skoronicích.....	25
4.1.3	Jízda králů v Hluku.....	26
4.1.4	Jízda králů v Kunovicích.....	26
4.1.5	Jízda králů ve Vlčnově.....	26
4.2	Hlinecko – mikroregion masopustních obchůzek	28
4.2.1	Vesnické masopustní obchůzky a masky na Hlinecku	30
5	Sběr informací a průběh šetření	35
5.1	Řízené rozhovory	35

5.2	Jízda králů ve Vlčnově.....	35
5.2.1	Autenticita.....	36
5.2.2	Folklorizace.....	36
5.2.3	Únosná kapacita.....	38
5.2.4	Komercializace.....	39
5.2.5	Turistická iritace.....	41
5.3	Masopustní obchůzky a masky na Hlinecku.....	42
5.3.1	Autenticita.....	43
5.3.2	Folklorizace.....	43
5.3.3	Únosná kapacita.....	45
5.3.4	Komercializace.....	46
5.3.5	Turistická iritace.....	48
5.4	Propagace nemotných památek agenturou CZECHTOURISM.....	49
5.5	Analýza výletů nabízených CK a CA.....	50
6	Shrnutí výsledků.....	52
7	Závěry a doporučení.....	54
8	Seznam zdrojů.....	56
8.1	Knižní zdroje.....	56
8.2	Internetové zdroje.....	57
8.3	Filmové nahrávky.....	62
9	Přílohy.....	I
9.1	Rozhovory.....	I
9.2	Obrázky.....	XVII
9.3	Fotografie.....	XIX
9.4	Seznam obrázků.....	XXVII
9.5	Seznam příloh.....	XXVIII

1 Úvod

Pro poslední desetiletí je příznačné slovo globalizace. Byla zde snaha o sjednocená území, hranice, měnu ale i kulturu. Lidé se vzdávali svého náboženství, kulturního dědictví a zvyků ve prospěch mezinárodní integrace. Avšak právě v dnešní době, více než kdy jindy, si lidé začínají uvědomovat, jak moc je pro ně důležitá vlastní národní příslušnost. Více si váží, že jsou kulturně odlišní a mají své vlastní specifické projevy kultury. Najednou jsou jim jejich etnokulturní tradice, předávané už od nejstarších předků, vzácnější. Zároveň také touží objevovat kořeny svých, ale i jiných etnik. Chtějí nahlédnout do minulosti, kdy se kultura jednotlivých národů utvářela. Chtějí poznat ty nejstarší obyčeje a folklórní zvyky. Právě aktuální důležitost kulturního a duchovního dědictví a touha po jeho poznání byla námětem pro vznik této práce. Lidé by si totiž měli uvědomit, že by měli všechny své nehmotné tradice nejen udržovat, ale i chránit, aby dalším budoucím pokolením bylo co předat. Ty nejvzácnější a nejunikátnější památky nehmotné kultury si vysloužily zápis na Reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva, jenž vytvořila celosvětová organizace UNESCO před osmi lety. S tímto oceněním by organizace UNESCO měla zároveň zaštitit i ochrannou funkci, ale ne vždy dokáže tento účel naplnit. UNESCO památky jsou pro turisty více lákavé a atraktivní a samozřejmě s takovou pozorností se váže i více hrozeb. Proto se práce zaměřuje na dopady lidského faktoru, v tomto případě turistické návštěvnosti, na nemateriální kulturní památky a na území, kde se nachází. V České republice se nalézají čtyři imateriální památky, které jsou součástí světového dědictví UNESCO. Práce pojednává o dvou z nich. O Jízdě králů na Slovácku a masopustních obchůzkách na Hlinecku. O Jízdě králů proto, že je ze všech těchto památek zřejmě nejznámější, je nejvíce vidět a je o ní nejvíce slyšet, a proto na ni také cestovní ruch nejvíce působí. Masopustní obchůzky byly do práce zvoleny z toho důvodu, že je to jediná nehmotná kulturní památka patřící pouze Čechům a k autorčinu bydlišti má nejbliž.

2 Cíl práce a metodický postup

Cílem bakalářské práce je zhodnocení dopadů cestovního ruchu na nehmotné památky České republiky zapsané na Seznamu světového dědictví UNESCO a na destinaci s nimi spojenou.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. První teoretické východisko popisuje důležitost role dědictví UNESCO v cestovním ruchu. Dále se bakalářská práce teoreticky zabývá organizací UNESCO jako nástrojem ochrany a péče o materiální a nemateriální kulturní dědictví světa. Popisuje důvod jejího vzniku, historii a současné působení. Poté definuje klíčové pojmy hmotné a nehmotné kulturní dědictví a dopady cestovního ruchu na nehmotné dědictví a ekonomické, fyzické a socio-kulturní dopady na destinaci, kde se daná imateriální památka nachází. Poslední součástí teoretických východisek je aplikace všech výše zmíněných pojmů na území České republiky a popis rozsahu světového dědictví na jejím území.

Praktická část bakalářské práce se zabývá dvěma nemateriálními památkami České republiky zapsanými na Reprezentativním seznamu kulturního dědictví lidstva - Jízdou králů a vesnickými masopustními obchůzkami a maskami na Hlinecku. Každou památkou se zabývá zvlášť a tak oddíl každé této nehmotné kulturní památky je pak rozdělen na několik částí. V první části je popsána oblast, historie, vývoj a současná podoba památky. Ve druhé se následně nachází analýza dopadů cestovního ruchu na tyto dvě výše uvedené nemateriální památky. Praktická část navíc také zahrnuje obsahovou analýzu propagace těchto památek v rámci České republiky. Tento výzkum se koncentruje na online nabídku zájezdů do destinací, kde se Jízda králů a masopustní obchůzky odehrávají a na distribuci propagačních materiálů.

V případě čerpání informací o historii Jízdy králů byla primárním literárním zdrojem kniha *Jízda králů* od autorů Frolce, Pavelčíka, Zemka a kol (1990). Její současná podoba je zase výborně vyobrazena v online dostupné *Nominační dokumentaci pro zápis jízdy králů do Seznamu nemateriálních statků tradiční*

a lidové kultury České republiky vydané pod záštitou Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici (NÚLK, 2009a, online).

Informace o masopustních obchůzkách na Hlinecku bylo doporučeno, předsedou MAS Hlinecko, čerpat ze zdrojů psaných etnoložkou a iniciátorkou zápisu Masopustních obchůzek a masek na Hlinecku na Repezentativní seznam UNESCO PhDr. Ilonou Vojancovou. Další informace byly opět doplněny nominačním dokumentem *Vesnických masopustních obchůzek a masek na Hlinecku do Seznamu nemateriálních statků tradiční a lidové kultury České republiky* od Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Pardubicích (NÚLK, 2009b, online).

Druhá část praktického dílu bakalářské práce se soustředí na odpovědi na výzkumné otázky týkajících se dopadů cestovního ruchu na tyto dvě nemateriální kulturní památky světového charakteru a na destinaci, ve které se odehrávají. Jak z výše uvedeného již vyplývá, dopady cestovního ruchu se bakalářské práce zabývá ze dvou různých pohledů. První se soustředí na dopady CR na památku nemateriálního charakteru jako takovou. Druhý pohled zkoumá důsledky CR na destinaci či území, na jejímž teritoriu se daná památka nachází. Každý z těchto úhlů pohledu navíc zkoumá míru prohloubení vlivu CR po zapsání památky na seznam UNESCO, jelikož je všeobecně známo, že zapsání ať už nehmotného či hmotného kulturního anebo přírodního statku na Seznam UNESCO s sebou přináší zvýšenou pozornost, což je nejen výhodou, ale mnohdy i nevýhodou.

Základní výzkumné otázky - Jízda králů

- 1) Dochází ke ztrátě autenticity Jízdy králů ve Vlčnově?
- 2) Dochází k folklorizaci Jízdy králů?
- 3) Dochází v průběhu konání Jízdy králů ve Vlčnově k nadměrnému prodeji suvenýrů anebo nepatřičného zboží?
- 4) Pomáhá turistický zájem o Jízdu králů ve Vlčnově k udržení její tradice?

- 5) Dochází v důsledku turistické návštěvnosti ke komercializaci Jízdy králů ve Vlčnově?
- 6) Zvýšila se návštěvnost Jízdy králů ve Vlčnově po roce 2011?
- 7) Zvýšily se příjmy plynoucí z cestovního ruchu obce Vlčnov po roce 2011?
- 8) Prosperuje Vlčnov z toho, že má na svém území nehmotnou památku UNESCO?
- 9) Zvýšil se mediální zájem o Vlčnov po zapsání Jízdy králů na Seznam UNESCO?
- 10) Dochází v důsledku turistické návštěvnosti vlčnovské Jízdy králů k převýšení únosné kapacity Vlčnova z hlediska infrastruktury?
- 11) Dochází v důsledku turistické návštěvnosti vlčnovské Jízdy králů k omezení běžného života obyvatel během konání tohoto festivalu?
- 12) Dochází v důsledku turistické návštěvnosti vlčnovské Jízdy králů k podráždění či zášti místních obyvatel vůči turistům?
- 13) Jsou obyvatelé Vlčnova spokojeni s turistickým zájmem o Jízdu králů?

Základní výzkumné otázky - vesnické masopustní obchůzky a masky na Hlinecku

- 1) Dochází ke ztrátě autenticity hlineckých masopustních obchůzek?
- 2) Dochází k folklorizaci hlineckých masopustních obchůzek?
- 3) Dochází během konání masopustních obchůzek k nadměrnému prodeji suvenýrů anebo nepatřičného zboží?
- 4) Pomáhá turistický zájem o masopustní obchůzky na Hlinecku k udržení jejich tradice?
- 5) Dochází v důsledku turistické návštěvnosti ke komercializaci masopustních obchůzek na Hlinecku?

- 6) Zvýšila se návštěvnost masopustních obchůzek na Hlinecku po roce 2010?
- 7) Zvýšily se příjmy plynoucí z cestovního ruchu mikroregionu Hlinecko po roce 2010?
- 8) Prosperuje Hlinecko z toho, že se má na svém území nehmotnou památku UNESCO?
- 9) Zvýšil se mediální zájem o vesnice na Hlinecku, kde se masopustní obchůzky konají, po jejich zapsání na Seznam UNESCO?
- 10) Dochází v důsledku turistické návštěvnosti masopustních obchůzek k převýšení únosné kapacity daných vesnic, kde se konají, z hlediska infrastruktury?
- 11) Dochází v důsledku turistické návštěvnosti hlineckých masopustních obchůzek k omezení běžného života obyvatel daných vesnic během jejich konání?
- 12) Dochází v důsledku turistické návštěvnosti masopustních obchůzek na Hlinecku k podráždění či zášti místních obyvatel vůči turistům?
- 13) Jsou obyvatelé Hlinecka spokojeni s turistickým zájmem o masopustní obchůzky?

Jako klíčová metoda pro výzkum byl zvolen kvalitativní postup ve formě řízených rozhovorů. Odpovědi na výše uvedené výzkumné otázky byly hledány pohledem stěžejních aktérů na danou problematiku. Otázky tedy byly vždy kladeny starostům obcí, řídicím manažerům MAS, iniciátorům zápisu imateriální památky na seznam UNESCO, organizátorům akce a jejím účastníkům. Téměř ve všech případech byli dotazující vždy místními obyvateli vesnice.

3 Teoretická východiska

3.1 Význam nehmotného dědictví pro cestovní ruch

Světové dědictví UNESCO patří mezi nejvyhledávanější cíle účastníků cestovního ruchu. Dědictví UNESCO totiž funguje jako prestižní značka, která táhne. Ačkoliv jsou památky UNESCO prvotně spojovány s kulturními památkami hmotného charakteru, imateriální dědictví je v posledních letech na vzestupu své popularity. V dnešní globálně propojené době se naše kultura mísí a sjednocuje, a tak lidé více tíhnou k prožitku tradičních folklórních tradic, které jsou pro danou lokalitu, obyvatelstvo a kulturu specifické a jedinečné. Organizace UNESCO pod svými křídly tyto nejtradičnější folklórní zvyky a obyčeje schraňuje a chrání a zároveň říká celému světu, kde může prožít tyto nejstarší projevy dané místní kultury a to již od roku 2001. (WHC UNESCO, 1992 - 2016b, online)

3.2 UNESCO

Kultura¹ je nedílnou součástí každého státu, dodává mu **kulturní identitu**², a tak je důležité ji chránit. Takové pohnutky, vedly k založení organizace UNESCO.

Následující kapitola je zpracována především dle oficiální webové stránky organizace UNESCO (EN.UNESCO, 2016a, 2016b, online) a dle publikace Věry Kučové: *Světové kulturní a přírodní dědictví UNESCO* (2009), ve kterém jsou stručně shrnuty veškeré důležité údaje a informace o organizaci UNESCO i o jejím působení v České republice.

¹ Zelenka, Pásková (2012: 290) vymezují pojem **kultura** jako „*souhrn duchovních a materiálních hodnot vytvořených lidstvem v celé jeho historii i tvořených v současnosti.*“

² „**Kulturní identita** - znamená vědomí vlastní příslušnosti k určité kulturní a jazykové oblasti či sociální skupině. Je spojena s vědomím určité kulturní odlišnosti a kulturní autonomie, tj. s vědomím svébytných kulturních tradic, specifických kulturních symbolů a určitých historických souvislostí vývoje vlastní kultury.“ (HEŘMANOVÁ, PATOČKA, 2008: 48)

Kučová (2009: 11) uvádí, že **UNESCO** je mezinárodní organizace, jejíž název je zkratkou anglického sousloví the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. V překladu tedy slovní spojení UNESCO znamená Organizace spojených národů (OSN) pro výchovu, vědu a kulturu. Úmluva, jež stojí za založením UNESCO, vznikla na londýnské konferenci 16. listopadu 1945. Podnětem pro vznik této organizace byly jednoznačně dopady 2. světové války. Nespočet válečných ztrát na lidských životech a na světovém kulturním dědictví vedlo k úvahám o nezbytnosti ochrany památek a jejich zachování budoucím generacím. Organizace spojených národů věřila, že její zřízení poslouží jako prevence proti rozpoutání podobné katastrofy. 4. listopadu 1946 tak vznikla samostatná organizace podepsáním ratifikační listiny prvními dvaceti státy. Zakládajícími státy jsou Austrálie, Brazílie, Čína, Dánsko, Dominikánská republika, Egypt, Francie, Indie, Jižní Afrika, Kanada, Libanon, Mexiko, Norsko, Nový Zéland, Řecko, Saudská Arábie, Velká Británie, Turecko, USA a Československo. Dle UNESCO (EN.UNESCO, 2016a, online) právě rozvíjením spolupráce v oblasti výchovy, vědy a kultury, ctěním lidských práv a právního řádu usiluje organizace především o udržení mezinárodního míru. Zmíněného se snaží docílit prostřednictvím mobilizace ve vzdělávání, budováním mezikulturního porozumění, dlouhodobým úsilím o vědeckou spolupráci a ochranou svobodného projevu.

Dle oficiálního webu organizace UNESCO (EN.UNESCO, 2016a, online) v dnešním vzájemně propojeném, sjednoceném světě, kde se hranice států smazávají, a vše se zdá být nejisté, poselství UNESCO nabývá na stále větším významu. Ne nadarmo je toto uskupení nazýváno "intelektuální" kanceláří OSN. K dnešnímu datu má UNESCO 195 členských zemí a 8 přidružených, které se společně snaží budovat mír a usilují o udržitelný rozvoj.

Jazykem organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu je vedle angličtiny také jazyk francouzský. Hlavním sídlem organizace UNESCO je právě francouzská metropole Paříž, kde sídlí většina jejích institucí.

3.2.1 Organizační struktura

Organizační uspořádání UNESCO sestává ze tří hlavních složek.

V díle Kučové (2009: 11-12) a na oficiálních stránkách organizace UNESCO (EN.UNESCO, 2016b, online) je psáno, že vedoucí institucí je **Generální konference UNESCO** skládající se z reprezentantů příslušících států, jež zasedá jednou za dva roky, zpravidla na podzim. Každá země má jeden, stejně vážený hlas, bez ohledu na její velikost a příspěvek do rozpočtu. Hlasování je ale společenstvím využíváno zřídka kdy, při rozhodování upřednostňuje konsens. Úkolem konference je zejména návrh, projednání a schválení Řádného programu a rozpočtu na následující dvouleté období a tvorba šestileté strategie. Na tu navazují dvouroční programy z oblasti vědy, výchovy, kultury a komunikace. Generální konference rovněž přijímá mezinárodní smlouvy.

Orgán, který předkládá otázky a návrhy k řešení Generální konferenci a který dohlíží na realizaci jejího programu, se dle Kučové (2009: 13) a UNESCO (EN.UNESCO, 2016b, online) nazývá **Výkonná rada UNESCO**. Jejich 58 členů bylo zvoleno právě Generální konferencí a schází se dvakrát ročně. Členové rady se také podílí na přípravě budoucích programů a dohlíží na jejich plnění třetí hlavní řídicí složkou UNESCO a tou je Sekretariát.

Kučová (2009: 13) dále popisuje, že **Sekretariát UNESCO** představuje mezinárodní štáb úředníků, kteří mají v rukou výkonnou moc a poskytují servis, jako zabezpečování zázemí pravidelných zasedání regulujících i odborných podpůrných orgánů UNESCO. Sekretariát organizuje akce jako konference, semináře, studie či publikace, vykonává správu spojenou s mezinárodními úmluvami a spravuje fondy. V čele stojí generální ředitel UNESCO. Od roku 2009 je jím bulharská politička Irina Bokovová.

3.2.2 Světové dědictví

Podle UNESCO (WHC UNESCO, 1992-2016a, online) se Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu se snaží o podporu identifikace,

ochranu a zachování světového dědictví, tedy veškerého kulturního a přírodního dědictví světa. Dle Kučové (2009: 36) vedl fakt, že přírodní i kulturní statky jsou stále větším ohrožením, roku 1972 na konferenci v Paříži k vytvoření **Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví** (dále jen Úmluva) členskými státy. Roku 1975 Úmluva vzešla v platnost a na jejím základě vznikl Výbor pro světové dědictví s 21 zástupci smluvních států. Nejvíce sledovanou funkcí Výboru je vedení Seznamu světového dědictví a rozhodování o tom, zda do něho budou zapsány další památky, protože má rozhodující slovo v celém složitém nominačním procesu.

Miroslav Krob (2007: 5) ve své publikaci uvádí, že Seznam světového dědictví vede přehled veškerých kulturních a přírodních památek UNESCO. Památky jsou na seznam řazeny dle Výborem vypracovaných kritérií s cílem jejich upřednostnění a systematické ochrany vlastním státem. Památkami UNESCO tedy rozumíme kulturní a přírodní památky, kterým byla přiznána vynikající univerzální hodnota a které mají pro budoucnost lidstva jedinečný význam a jsou tak považovány za společné světové dědictví.

Dle Kučové (2009: 57-58, 61) výbor aspiruje na to, aby byl Seznam reprezentativní, a tak by měl obsahovat ty nejvýznamnější památky všeho typu a měly by se na něm podílet všechny civilizace. Ze zmíněného tedy vyplývá, že ne všechny hodnotné památky mohou být zapsané na Seznam světového dědictví, ale pouze ty, kterým byla přiznána vynikající univerzální hodnota. Statek oplývající vynikající univerzální hodnotou autorka definuje jako takový statek, jehož výjimečný význam přesahuje hranice národu. Je to hodnota *„stejně cenná pro současníky, jakož pro budoucí generace. V procesu navrhování a posuzování kandidátů pro zápis na Seznam světového dědictví se tedy pečlivě prověřuje, jak byla v předložených dokumentech tato hodnota slovně popsána a doložena v přílohách.“* Navrhovaná památka musí splňovat aspoň 1 z 10 kritérií určující univerzální hodnotu. Dle UNESCO (WHC UNESCO, 1992 - 2016b, online) navíc každá tyto podmínky splňující památka, která chce být členským státem nominována na Seznam světového dědictví, musí být nejprve zapsána na předběžný tzv. Indikativní seznam, schválený organizací UNESCO v roce 2000.

Kučová (2009: 65) dále uvádí, že státy, jež mají na Seznamu UNESCO jakékoliv statky, by měly usilovat o jejich trvale udržitelné užívání ať už z ekologického nebo kulturního hlediska. Na principu závazné osnovy patří k jejich povinnosti sledování stavu památek. (doplněno dle KROB, 2007: 5)

Jak je v této kapitole již zmíněno, Seznam světového dědictví UNESCO je veden na základě Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, která upravuje pouze hmotné statky, kterých bylo ke konci roku 2015 na Seznamu zapsáno celkem 1031. (WHC UNESCO, 1992 - 2016c, online)

3.2.3 Hmotné kulturní dědictví

Hmotné, neboli materiální dědictví v sobě zahrnuje tři druhy památek - přírodní, kulturní a smíšené.

Čerňanský (2011, online) charakterizuje **památky materiálního kulturního dědictví** jako díla architektonická, monumentálního sochařství či malířství a dalších uměleckých řemesel. Do památek kulturního dědictví náleží taktéž zaniklé nebo existující sídelní lokality, které jsou výtvozem člověka či kombinovaná díla přírody a člověka, skupiny budov, areály budov či jednotlivé stavby, které se vyznačují výjimečnou světovou hodnotou z hlediska dějinného, uměleckého nebo vědeckého. UNESCO (WHC UNESCO, 1992 - 2016b, online) uvádí, že koncem roku 2015 organizace zapsala celkem 802 památek kulturního charakteru.

Za **památky přírodního dědictví** jsou podle Kučové (2009: 56) považovány přírodní jevy, geologické a geomorfologické útvary, oblasti s přirozeným výskytem ohroženého druhu a přírodní lokality, ve všech případech vynikající univerzální hodnoty. Dle jednoho z oficiálních webů UNESCO (WHC UNESCO, 1992 - 2016b, online) dnes na Seznamu představují 197 položek.

Heřmanová (2012) a Kučová (2009) definují **památky smíšeného charakteru** jako památkové objekty a přírodní lokality, v nichž se prolínají lidské výtvořiny s výtvořinami přírodními. (in ARTSLEXIKON 2012, online) Dle UNESCO

(WHC UNESCO, 1992 - 2016b, online) má organizace na svém Seznamu v současnosti 32 smíšených památek.

3.2.4 Nehmotné kulturní dědictví

Podle UNESCO (UNESCO.org, 2003, 2016a, online, WHC UNESCO, 1992 - 2016b, online) pojem „kulturní dědictví“ změnilo v posledních desetiletích značně význam a to částečně právě kvůli nástrojům vyvinutých touto organizací. Že kulturní dědictví nekončí jen u památek a sbírek objektů, ale je potřeba chránit i nehmotné památky, si organizace UNESCO uvědomila roku 2001, kdy tehdejší generální ředitel vydal Prohlášení mistrovských děl ústního a nehmotného dědictví lidstva. Toto prohlášení bylo předchůdcem **Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví**, která byla přijata dne 17. října 2003 na 32. zasedání Generální konference UNESCO. V platnost vstoupila 20. dubna 2006. Na jejím základě vznikl roku 2008 **Reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva**. Stejně jako to bylo v případě hmotných památek, tak i jakákoliv nehmotná památka, kterou chce členský stát nominovat na Reprezentativní seznam UNESCO, musí být nejprve zapsána na tzv. Indikativní seznam organizace UNESCO schválený v roce 2000.

UNESCO (UNESCO.org, 2003, online) přesně vymezuje nemateriální neboli nehmotné kulturní dědictví (dále jen NKD) jako „*zkušenosti, znázornění, vyjádření, znalosti, dovednosti, jakož i nástroje, předměty, artefakty a kulturní prostory s nimi související, které společnosti, skupiny a v některých případech též jednotlivci považují za součást kulturního dědictví*“. NKD je předáváno z generace na generaci a v rámci toho se neustále vyvíjí a je přetvářeno různými skupinami lidí v závislosti na jejich prostředí, interakci s přírodou a historií. NKD dává lidem pocit identity a sounáležitosti a podporuje tak úctu k lidské tvořivosti a kulturní pestrosti.

Dále podle UNESCO (UNESCO.org, 2016a, online) NKD představuje nejen zděděné tradice³ z minulosti, ale i současné venkovské a městské zvyklosti, v níž se účastní různé kulturní skupiny. Sdílené projevy NKD mohou být podobné těm, které praktikují jiní. Ať takovým, které náleží lidem ze sousední vesnice, nebo z opačného koutu světa. NKD zahrnuje tradice, které nám dávají pocit identity a kontinuity, přispívají k sociální soudržnosti a zajišťují spojení s naší minulostí, přes současnost až po budoucnost.

3.3 Dopady cestovního ruchu na nehmotné kulturní dědictví a destinaci

„Cestovní ruch je jako oheň: je možné se u něj ohřát, uvařit si, posvítit, ale když se nehlídá, může spálit dům.“

(in PÁSKOVÁ, 2009: 61)

Goeldner a Ritchie (2014: 21) říkají, že cestovní ruch (CR) je fenomén dnešní doby a tak je pro značný počet zemí, včetně České republiky, jedno z nejvýznamnějších odvětví. S ohledem na to, nakolik se CR za poslední léta rozšířil a je tak dostupný několika stům milionům lidí, je třeba počítat s tím, že v takové masové formě má svoje **kladné i záporné důsledky**.

*„Přírodní a **kulturní „dědictví“** lidstva...“* je podle Páskové (2009: 28, 29) *„...bezesporu možné označit za nejvýznamnější **primární zdroje cestovního ruchu** a lze jej v podstatě považovat za alternativní označení primárních atraktivit cestovního ruchu.“* Autorka dále uvádí, že z hlediska turistické přitažlivosti je klíčová **autenticita** dědictví, tedy jeho *„původnost, reálnost, pravdivost“* (doplněno dle ZELENKA, PÁSKOVÁ, 2012: 50), jeho originalita a jedinečnost, která z něj *„činí významný neobnovitelný zdroj rozvoje cestovního ruchu.“* Nehmotné kulturní

³ *„Tradice - souhrn myšlenkových, duchovních, uměleckých i praktických vědomostí, dovedností a postojů, které se předávají z generace na generaci, čímž se udržují, prohlubují a šíří. Tradice je současně duchovní i kulturní dílo, které nemá autora, není prosazováno mocí či autoritou, přitom stále žije a působí.“* Je podstatnou složkou kultury. (ZELENKA, PÁSKOVÁ, 2012: 537)

památky, jako součást **etnografického**⁴ a **folklórního**⁵ **masového cestovního ruchu**, tak tedy může doprovázet několik negativních jevů s ním spojených.

Pásková (2009: 31, doplněno dle ZELENKA, PÁSKOVÁ 2012:292) uvádí, že v momentě, kdy je území, na němž leží dědictví UNESCO, doplněno druhotně vytvořenými zdroji CR jako jsou atrakce a infrastruktura, stává se **destinací CR**. Je všeobecně známým faktem, že UNESCO je značka, která prodává, což s sebou nese řadu výhod, ale i rizik. Zapsání památek na Seznam této organizace zvyšuje jejich atraktivitu pro turisty, stávají se pak tedy kulturními atraktivitami. V tomto případě atraktivitami CR založenými na minulých a současných tradicích a současné kultuře obyvatel destinace CR. Pro takovou destinaci je pak zcela zásadní, aby dosáhla optimalizace využití této kulturní atraktivity pro CR tak, aby ani při dlouhodobém vlivu nedošlo k nežádoucím imateriálním změnám. Zelenka a Pásková (2012: 336) varují, že pokud je nemateriální dědictví v první řadě chápáno jako atraktivita CR, dochází zákonitě ke ztrátě autenticity a k jeho **komercializaci**⁶ v podobě skanzenizace lidových řemesel a **inscenizace**, tedy ke komerčnímu užívání lidových tradic a obyčejů, v případě nemateriální kultury v podobě **folklorizace**⁷ lidových slavností. Právě to jsou dle Páskové (2009: 29, 31, doplněno o ZELENKA, PÁSKOVÁ, 2012: 166) negativní dopady CR na nehmotné dědictví vyskytující se na území České republiky. Všechny jsou spojeny se snahou upřednostnit komerci a výdělek plynoucí z CR nad tradiční lokální lidovou kulturou.

CR však má vliv nejen na samotnou kulturní památku, ale dopad pociťuje i již zmíněná destinace CR. Dle Páskové (2009: 37) je „*v zásadě možné rozlišit šest*

⁴ **Etnografický** (též etnický) **cestovní ruch** je forma cestovního ruchu, která zahrnuje návštěvy zajímavých národností s cílem poznávání jejich zvyků a způsobu života. (ZELENKA, PÁSKOVÁ, 2012: 166)

⁵ „**Folklórní cestovní ruch** - cesty po folklórních představeních a festivalech, zájezdy za místní folklórem.“ (ZELENKA, PÁSKOVÁ, 2012: 166)

⁶ „**Komercializace zdrojů CR** - zařazení primárních zdrojů CR do nabídky cestovního ruchu tj. do nabídky produktu CR. (ZELENKA, PÁSKOVÁ 2012: 271)

⁷ „**Folklorizace** - forma inscenizace, kdy v rámci nabídky v určité destinaci dochází k nepřiměřenému zdůrazňování i umělému ožívování prvků lidové kultury, aby se mohly stát prvky komerční nabídky.“ (ZELENKA, PÁSKOVÁ 2012: 165)

základních dimenzí geografického prostředí, v níž CR působí: fyzická, ekologická, ekonomická, institucionální, socio-kulturní a psychologická.” V kontextu bakalářské práce se budeme zabývat fyzickým, ekonomickým a socio-kulturním rozhraním a tedy fyzickými, ekonomickými a socio-kulturními dopady CR.

Mít na svém území památku UNESCO je pro destinaci CR v řadě aspektů velmi výhodné, mezi ty hlavní patří z tohoto faktu plynoucí finanční prosperita. Tyto pozitivní ekonomické následky jsou však vykompenzovány negativními vlivy CR na socio-kulturní prostředí destinace. S pozitivními dopady jako je větší **přiliv turistů, vznik nových pracovních míst** pro místní obyvatele a tedy i **vyšší ekonomický prospěch** destinace souvisí i případné převýšení její **únosné kapacity**. Únosná kapacita území je dle Páskové a Zelenky (2012: 583, 94) míra maximální zatížitelnosti území cestovním ruchem, při kterém nedochází ke snížení kvality životního prostředí a kvality života jejich obyvatel, nemá negativní vliv na kulturu obyvatel a zároveň se nesníží prožitek a spokojenost návštěvníka. Při nadužívání únosné kapacity destinace (území) z hlediska její **infrastruktury** a její **socio-kulturní únosné kapacity**, ve smyslu narušování lokálního životního stylu, dochází k **turistickému „znečištění“**, tedy k negativnímu působení velkým množstvím návštěvníků na hostitelskou komunitu a její sociální prostředí. Přetížení destinace či území se může projevat ve formě **turistifikace**⁸, **kongesce**⁹ a **turistické iritace**¹⁰ rezidentů.

⁸ „**Turistifikace** - více či méně pozvolný proces vytlačování základních funkcí sídla (obytná, obslužná, rekreační, hospodářská), které se stává destinací CR jako výsledek monokulturní hospodářské funkce cestovního ruchu. Preferováno je uspokojování potřeb návštěvníků destinace na úkor každodenních potřeb a životního stylu rezidentů.“ (ZELENKA, PÁSKOVÁ, 2012: 584)

⁹ „**Kongesce** - neprůjezdnost, ucpání - v CR k ní dochází v důsledku nadužívání určité infrastruktury či zařízení cestovního ruchu s kapacitou, jejíž únosnost je překročena.“ Je negativně vnímána jak návštěvníky, tak rezidenty dané lokality. (ZELENKA, PÁSKOVÁ, 2012: 277)

¹⁰ „**Turistická iritace** - míra nevráživosti rezidentů ve vztahu k návštěvníkům a k vývoji cestovního ruchu v daném místě obecně.“ (ZELENKA, PÁSKOVÁ, 2012: 579)

3.4 UNESCO a Česká republika

Hlušičková a Ševčíková (2016, online, doplněno dle MZV, 2013a, online) se domnívají, že kulturní dědictví tvoří významnou část intelektuálních a materiálních zdrojů České republiky. Česká republika je historicky a umělecky bohatou a rozmanitou zemí. Není proto divu, jak je již zmíněno výše, že Československo bylo jedním ze zakládajících členů organizace UNESCO. Česká republika tedy k Úmluvě o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví přistoupila ještě jako republika Československá roku 1990 a na toto členství následně 22. února 1993 právně navázala.

Dle Kučové (2009: 18) má zajištění plnění úkolů vyplývajících z členství ČR v UNESCO na národní úrovni na starosti **Česká komise pro UNESCO**. Ta byla zřízena vládou 1. června 1994 jako její poradní orgán. Komise se zřízena ve 3 odborných sekcích – pro kulturu, životní prostředí a vědu, informatiku a vzdělávání. Jejím hlavním posláním je zprostředkování styku našich institucí s odborníky UNESCO. Stejně tak může předkládat do pařížského sekretariátu náměty a rozšiřovat tím tak myšlenky organizace. Příslušníci komise jsou z řad ministerstev, ústředních vědeckých, kulturních i pedagogických institucí a jsou jmenováni na čtyřleté období.

O plnění rozhodnutí přijatých Českou komisí se stará **Stálý sekretariát České komise pro UNESCO**. Udržuje stálý kontakt se Sekretariátem UNESCO v Paříži a s partnerskými národními komisemi. Též spravuje knihovnu, kde je možné naleznout veškeré dokumenty a publikace spojené s UNESCO.

MZV (2013b, online, doplněno dle KUČOVÁ 2009: 17) uvádí, že vztahy mezi Českou republikou a organizací UNESCO však zajišťuje **Stálá mise ČR při UNESCO**. Především díky tomu, že její velvyslanec má sídlo blízko centra Sekretariátu organizace UNESCO v Paříži a tak může velmi rychle získat a zpracovat informace pro využití v České republice.

Dle Hlušičkové a Ševčíkové (2016, online) má Česká republika na svém území dohromady **16 hmotných i nehmotných kulturních památek UNESCO**. Jedná se

tak o jeden ze států s nejpočetnějším výskytem památek UNESCO vzhledem k velikosti země. Z těchto 16 kulturních statků je 12 materiálních a 4 nemateriální.

3.4.1 Hmotné dědictví České republiky

Kučová (2009: 117) ve svém díle uvádí, že od roku 1991, kdy Česká republika ratifikovala mezinárodní Úmluvu o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, se jí podařilo na Seznam světového dědictví UNESCO zapsat již 12 hmotných památek z celé České republiky, což je víc, než dvojnásobek světového průměru. Zajímavé je, že z tak vysokého počtu není ani jedna památka přírodního charakteru. Všechny 12 památek jsou totiž statky kulturní.

Kučová (2009: 117 - 128) dále píše, že jako vůbec první bylo na Seznam světového dědictví UNESCO v rámci materiálního kulturního dědictví ČR roku 1992 zapsáno historické jádro hlavního města Prahy, Českého Krumlova a Telče. Roku 1994 ho následoval Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře ve Žďáru nad Sázavou. Roku 1995 pak Kutná Hora také se svým historickým jádrem, kostelem sv. Barbory a katedrálou Panny Marie v Sedlci a o rok později kulturní krajina Lednice-Valtice. Jako další památky UNESCO byly v roce 1998 zapsány historická vesnice Holašovice a zámek a zámecké zahrady v Kroměříži. V roce 1999 se další památkou UNESCO stal zámek v Litomyšli, o rok déle sloup nejsvětější trojice v Olomouci a roku 2001 vila Tugendhat v Brně. Poslední hmotnou památkou UNESCO ČR byla zapsána v roce 2003 Židovská čtvrť a bazilika sv. Prokopa v Třebíči.

3.4.2 Nehmotné dědictví České republiky

„V tradiční lidové kultuře České republiky existuje mnoho nemateriálních statků, které jsou mimořádným dokladem živé a neustále se vyvíjející etnokulturní tradice předávané z generace na generaci.“ (BLAHŮŠEK, TETUROVÁ, 2012, online)

Kučová (2009: 113) ve svém díle píše, že v České republice najdeme mnoho obyčejů a tradic, které by si zasloužily titul světového dědictví. Proto se ČR výrazně podílela na přípravě i na následném přijetí Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví. Prvním jejím krokem k přijetí Úmluvy bylo vytvoření vládní Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice z roku 2003. Veškeré památky, které ČR nominuje na zápis do Reprezentativního seznamu UNESCO, musí být prvně zapsány na Národní seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky. NÚLK (2016, online) uvádí, že tento seznam byl zřízen dne 22. prosince 2008 a k dnešnímu datu čítá 14 položek. Podle MKCR (2016, online) na něho jako první 16. května 2009 byly zapsány Verbuňk, Vesnické masopustní obchůzky a masky na Hlinecku, Jízdy králů na jihovýchodě České republiky a Sokolnictví. Roku 2011 následně Myslivost, v roce 2012 další 3 památky Valašský odzemek, Vodění Jidáše a Východočeské loutkářství, roku 2013 pouze jediná památka a to Běh o Barchan, v roce 2014 Technologie výroby modrotisku, Tradiční léčebné procedury a odkaz V. Priessnitze a České loutkářství - lidové interpretační umění a naposledy roku 2015 Betlémská cesta v Třešti a Lidová tradice výroby vánočních ozdob ze skleněných perliček.

Blahůšek a Teturová (2012, online) uvádí, že prvním nehmotným statkem ČR uznaným organizací UNESCO jako vhodným na zápis na Seznam nemateriálního dědictví UNESCO byl Slovácký tanec **Verbuňk**. Příprava pro jeho nominaci byla zahájena ještě před přijetím Úmluvy Českou republikou a před vznikem podmínky o prvotním zapsání všech nemateriálních památek na Národní seznam, a tak byl Verbuňk roku 2005 prohlášen generální ředitelem UNESCO za Mistrovské dílo ústního a nemateriálního dědictví lidstva. Oficiálně byl však zapsán na Seznam nemateriálního kulturního dědictví UNESCO po vzniku Úmluvy o nemateriálním dědictví roku 2008. Dle oficiálního webu UNESCO (UNESCO, 2016b, online) druhou nehmotnou památkou pod záštitou UNESCO se roku 2010 staly **Vesnické masopustní obchůzky a masky na Hlinecku**. Na ně roku 2011 navázala **Jízda králů** a tuto plejádu ukončilo v roce 2012 **Sokolnictví**.

Podle NÚLK (2016, online) má na indikativním seznamu UNESCO ČR k roku 2016 hned několik dalších památek ze svého Národního seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury.

4 Případová studie – Jízda králů ve Vlčnově a vesnické masopustní obchůzky na Hlinecku

4.1 Slovácko – region Jízdy králů

Slovácko je výrazným a kulturně velmi bohatým regionem na jihovýchodě Moravy. Tato národopisná oblast v sobě skrývá 2 kraje - zlínský a jihomoravský a hned několik okresů - Uherské Hradiště, Hodonín, Zlín a Břeclav. Právě uherskohradištský a zlínský okres je neodmyslitelně spjatý s folklórním¹¹ festivalem Jízda králů, protože právě zde totiž nalezneme všechny čtyři působiště, kde se dodnes pořádá - obec Vlčnov, město Kunovice, město Hluk a obec Skoronice. (SLOVÁCKO, 2008, online)

Gajdošíková (2010: 9, doplněno dle SLOVÁCKO, 2008, online) popisuje Slovácko jako turistickou oblast bohatou na řadu památek a lidového umění, která nabízí pestrobarevnou škálu přírodních i kulturních krás, tradic a gurmánských zážitků. Je to region folklórních tanců a hudby, masopustů, koní, vína, lázní, chráněných území, památek UNESCO, ale především pohostinnosti. Slovácko je spojeno s vinohrady a vínem. Najdou se zde hned tři vinařské podoblasti - Mikulovskou, Velkopavlovickou a Slováckou. Místnímu přírodnímu bohatství dominují Bílé Karpaty a Pálava. Zrelaxovat se zde je možno v lázních Luhačovice i Hodonín. A krom Jízdy králů se může pyšnit i dalšími již zmíněnými památkami UNESCO - tancem Verbuňk a Lednicko-Valtickým areálem.

¹¹ „**Folklór** - souhrnné označení té části lidové kultury, jejímiž projevy jsou slovesnost, hudba, divadlo a tanec... Návštěvníci ČR jej vyhledávají jako atraktivitu ČR.“ (ZELENKA, PÁSKOVÁ, 2012: 165)



Obr 1: Mapa regionu Slovácko a jeho umístění v rámci České republiky

Zdroj: *Slovacky.denik.cz*, 2015

4.1.1 Jízda králů

Jízda králů je folklórní slavnost, jež v sobě zahrnuje mnoho tradičních prvků lokální lidové kultury a tak ji můžeme považovat za reprezentativní statek nehmotného kulturního dědictví. (BLAHŮŠEK, TETUROVÁ, 2012, online) Národní ústav lidové kultury ve Strážnici (NÚLK) se ucházel o její zapsání na Seznam UNESCO několik let. Příprava nominační dokumentace k zápisu započala již roku 2005. Odměnu za své úsilí sklidil NÚLK o šest let později 27. listopadu 2011. Mezivládní výbor ten den na zasedání na indonéském ostrově Bali uznal Jízdu králů jako nemateriální kulturní památku světového charakteru. (BLAHŮŠEK, TETUROVÁ, 2012, online)

„Jízda králů se zejména kvůli tradičnímu datu svého konání řadí mezi obyčeje související s křesťanskými svatodušními svátky - letnicemi.“ (ADAM, RICHTER in PAVLICOVÁ, 2007: 92) Doplněno dle Pavlicové (2007: 93) která o svátcích, jež jsou spojovány s letnicemi, píše, že se konaly přibližně v období května a června. *„V evropském lidovém prostředí se právě o letnicích dlouho udržoval obyčej, který*

souvisel s přestrojováním za krále a královnu a s chozením průvodu po domech. Do této sféry spadá také honění krále, pro které se v určitých oblastech vžilo označení jízda králů. Honosný zvyk, při kterém důležitou roli hraje král a královská družina na koních, se udržoval na četných místech v Čechách, na Moravě a ve Slezsku...”

V díle Frolce, Pavelčíka a Zemka (1990: 19) je zmíněno, že Jízda králů je obřadní průvod na koni, který není pouze záležitostí České republiky, ale je typický pro všechny evropské národy. V současnosti je ovšem podle Blahůška a Teturové (2012, online) konání Jízdy králů ojedinělou událostí, protože krom toho, že je to letniční obyčej, je spojen i s agrární venkovskou kulturou, a tak je konání tohoto obyčeje odjakživa závislé na dostupnosti koní, bez nichž není možné celý obřad v jeho tradiční podobě uskutečnit. Proto se do dnešní doby dochoval tento zvyk pouze v České republice a je tak její výjimečnou lidovou tradicí. Z nominační listiny pro zápis Jízdy králů do Seznamu nemateriálních statků ČR (NÚLK, 2009a: 8,18, online) vyplývá, že s dnešní Jízdou králů zapsanou na Seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva jsou spojovány čtyři lokality oblasti Slovácko - obce **Vlčnov a Skoronice** a města **Kunovice a Hluk**.

Co se původu Jízdy králů týče, o tom Jilík ve svém díle *Záhadná jízda králů* (2014: 10) uvádí, že není zcela znám. „*O původu Jízdy králů bylo vyřčeno několik teorií, ale všechny se pohybují někde po povrchu.*” Podle Béni uvedeno v Jilíkovi (2014: 61) první tradiční rčení o původu Jízdy králů pochází již z pohanských dob. Mladí chlupci tehdy soupeřili ve vyhánění dobytka i mezi sebou a vítěze pak pasovali na krále. Václavík zase v díle Frolce, Pavelčíka a Zemka (1990: 57) vypráví o druhém možném původu, který se opírá o útěk Matyáše Korvína z Uher po prohrané bitvě s Jiřím z Poděbrad roku 1469. Z bojiště prchal v utajení, a aby se neprozradil svým zjevem a mluvou, oblékl si dámský šat a do úst vsunul růži, aby nebyl nucen vydat ani hlásku. Avšak původ Jízdy králů jako obřadní objížd'ky v obdobné formě, jaké ji známe dnes, se mapuje do 19. století. Vrcholným obdobím životnosti královských obchůzek, objížd'ek a her byl začátek 19. století, kdy byly rozšířeny nejen po celém území České republiky, ale i po celé Evropě. Do konce 19. století však tato tradice postupně zanikala a přežila jen v několika málo oblastech. (KROLMUS, ZÍBRT in FROLEC, PAVELČÍK, ZEMEK, 1990: 62) Tyto

obřadní průvody, jak se již v bakalářské práci zmiňuje, se v minulosti konaly ve svátky církevních světců, o svátcích velikonočních anebo svatodušních. Pro Čechy, Moravu i Slezsko byly vždy obřadní objížd'ky a obchůzky spojeny se svatodušními svátky

a konaly se většinou v Hod boží anebo v pohyblivé svatodušní Pondělí. (FROLEC, PAVELČÍK, ZEMEK, 1990: 19 - 20) „..., poté, co se u nás svatodušní pondělí stalo všedním dnem, se královské jízdy přesunuly na neděli.“ (JILÍK, 2014: 56)

V minulosti byly tyto obřadní objížd'ky pořádány místní svobodnou mládeží – legrúty (odvedenci) ve věku od 16 do 20 let. „Účastníci hry na krále byli zpravidla mladší a byly mezi nimi i dívky... Ty se staraly o výzdobu koní, rekvizity a také oblečení účastníků.“ Hlavním dějištěm byla vesnická návěs, účastníci však projížděli celou vesnicí od domu k domu. Začínalo se u starostova stavení, protože bylo třeba požádat ho o povolení k jízdě. Poté legrúti pokračovali do domů chlapce, jež byl zvolen králem, a žádali o něho jeho rodiče. Zvolení nového krále předcházela vždy “smrt“ toho starého. K této smrti docházelo symbolickým topením slaměného panáka v rybníce v okolí vesnice. Během jízdy krále doprovázeli chlapci z vesnice s přesně určenými funkcemi. Doprovod byl tvořen dvěma pobočníky, vyslanci, vyvolavači, výběřčími, praporečníky a někdy i trubači. Vyvolávání během průvodu měla za úkol chválit i kritizovat, nikoliv však nikoho urazit. Měla být prostředkem navazování, udržování a upevňování vztahů mezi lidmi. Účastníci obřadní objížd'ky pak dostávali od obyvatel vesnic peníze, ale i potraviny. Z peněz se uhradila hudba a výzdoba jak účastníků průvodu, tak koní a veškeré další výdaje s Jízdou králů spojené. Při objížd'ce se rovněž připíjelo a vzývalo k tanci. Celá slavnost byla následně zakončena hostinou v králově příbytku. (FROLEC, PAVELČÍK, ZEMEK, 1990: 20, 37)

Tradice se v tomto duchu zachovala víceméně dodnes. Jízda králů si ponechala svou obřadnost dodržováním ústředních momentů jako je obřadní vyžádání krále u jeho rodičů a povolení jízdy králů starostou obce. (PAVLICOVÁ, 2007: 135) Co se změnilo je, že v dnešní době se objížd'ka nekoná o svatodušním pondělí, ale o svatodušní neděli a povětšinou jako součást vícedenního folklórního festivalu. (UNESCO-CZECH, 2012, online) Také iniciátory a organizátory celé akce

už není vesnická chasa, ale lokální kroužky, soubory lidových písní a tanců či jiná kulturní zařízení anebo společenské organizace, především ty tělovýchovné. Pro ně je dnes nejtěžším úkolem zajištění potřebného počtu koní, kteří jsou pro celý ceremoniál klíčoví. Slovácké vesnice totiž již neoplývají tak početnými stády koní, jako dříve a musí být za úplatu zapůjčováni z okolí. (FROLEC, PAVELČÍK, ZEMEK, 1990: 65)

Nejdůležitější symbol Jízdy králů si ale svoje původní podobenství zachoval dodnes. Není jím nikdo jiný, než postava krále. Jilík (2014: 64 - 66) ve svém díle píše, že je odjakživa králem volen nezletilý chlapec, mezi 9 a 12 lety, který musí být dle tradice panic. Tak mladý král totiž v lidech evokuje symbol čistoty, lidovosti a spravedlivosti. Je nepsaným pravidlem, že král může být zvolen pouze jednou. Když je chlapec vybrán následuje *„...obřadné vyžádání krále u jeho rodičů a povolení jízdy králů starostou obce.“* (doplněno dle PAVLICOVÁ, 2007: 131, 135) Jilík (2014: 65) dále uvádí, že dříve i dnes stát se králem znamenalo velikou poctu a to nejen pro samotného zvoleného chlapce, ale i pro jeho rodinu. Pavlicová (2007: 129, 132 - 133) také poznamenává, že s sebou ale zároveň býti králem nese nejen finanční náročnost, proto byli dříve králové vybíráni zejména z bohatých selských rodin, ale i fyzickou námahu. Chlapec totiž musí *„...v sedle koně bez přestávky vydržet několik hodin za každého počasí, zápasí s trémou i únavou.“*

Jilík (2014: 65) dále podotýká, že co se taktéž nezměnilo, je oděv krále. Ten je stále oblečen do dámského obřadního kroje, jeho tvář je částečně zakryta čelenkou ozdobenou umělými květy a pentlemi a v ústech třímá růži, aby nemohl mluvit. Král, a stejně tak jeho pážata, jsou usazeni na bílého koně, jelikož bílá je též symbolem čistoty a ctnosti a na bílých koních jezdili bohové. Stejně jako v minulosti i dnes při objížděce krále doprovází jeho družina, ve které nalezneme převážně chlapce stejné věkové kategorie, jako je král sám. Králové pobočníci jsou tak jako on oděni do ženského šatstva, zatímco ostatní jezdci jsou oblečeni jako muži. Všem členům průvodu vyrábí ženy a dívky z každé vesnice, kde se Jízda králů pořádá, tradiční obřadní kroje a papírové ozdoby pro koně. (Doplněno dle UNESCO.org, 2016c, online)

V čele průvodu dosud tradičně jedou vyvolávači. Kterí začínají celý obřadní proces typickým jednohlasným vyvoláváním:

„Hýlom, hýlom!

Poslúchajte horní dolní,

domáci aj přespolní,

co vám budu povídati,

o svátočnej neděli:

Před týmto domem sa koníček pode mnú točí,

že ta vaše céra má pěkně černé oči.

Na krála, paní matko, na krála!

Máme krála poctivého,

ale chudobného...”

(BARTOŠ in FROLEC, PAVELČÍK, ZEMEK, 1990: 12 - 13)

Za vyvolavači, po stranách krále, jedou pobočníci jako králova stráž, kteří v rukou drží tasené šavle na jeho obranu. Za nimi následují další vyvolavači a posléze ostatní jezdci. (UNESCO-CZECH, 2016, online) Celá družina projíždí vesnicí od stavení ke stavení a hlásá krátké pochvalné, žertovné ale i hanlivé verše, kterými upozorňuje na přednosti či nedostatky dotyčného. *„Ten, na koho jezdec z královské družiny vyvolá, odmění jezdce peněžitým dárkem...”*, který jim dárce buď vloží do pokladničky, nebo do jejich vysokých bot. Avšak novodobou tendencí tohoto obyčeje je, že: *„prosperitní funkci královské družiny vystřídala funkce ryze reprezentační a zábavní. Ze závazného obřadního obyčeje se tak v novodobé tradici stala plánovaná lidová slavnost.”* (NÚLK, 2009a: 3, 29, online) Celá slavnost se tradičně zakončuje malou hostinou v domě krále, hudbou a tancem. Výjimečně se však můžou všichni účastníci sejít v obecní hospodě. (UNESCO.org, 2016c, online)

A čím jízda králů tak fascinuje? Podle Frolce, Pavelčíka a Zemka (1990: 17) je to právě prostředí vesnice, kde se slavnost koná, pestré kroje i celková atmosféra mohou modernímu člověku uvězněnému ve světě techniky poskytnout únik před civilizací 21. století. Jízda králů je vhodná pro každého, kdo se touží seznámit s folklórním bohatstvím nebo pro ty, co využijí slavnosti k setkání s příbuznými či přáteli. Motivací k návštěvě slavnosti ale může být více - samotná účast člověka na slavnosti, bezprostřední prožitek a osobní kontakt.



Obr 2: Jízda králů ve Vlčnově 2008, postava krále
Zdroj: NÚLK.cz, 2009a:43

4.1.2 Jízda králů ve Skoronících

Jednou z obcí, jež je již dlouhá léta spojena s Jízdou králů, jsou Skoronice. Vesničkou s téměř 700 let starou historií v Jihomoravském kraji. (FROLEC, PAVELČÍK, ZEMEK, 1990: 106) Prvním spolehlivým důkazem o konání se Jízdy králů ve Skoronících je fotografie z let 1895 - 96. (HOLCMAN in PAVLICOVÁ, 2007: 99) Podle NÚLK (2009a: 29, online) se: „*V současné době přímo ve Skoronících jízda pořádá pouze u příležitosti sjezdu rodáků a to jednou za 10 let...*“ a zpravidla vždy **jednou za 4 roky** u příležitosti oslav Slovákého roku vyjíždí skoronická Jízda králů z nedaleké obce Kyjov. Naposledy bylo možno Jízdou králů ze

Skoronic shlédnout v rámci čtyřdenního regionálního folklórního festivalu Slovácký rok v neděli 16. srpna loňského roku právě v Kyjově. (JEŽKOVÁ, 2016, online)

4.1.3 Jízda králů v Hluku

Hluk je město s necelými pěti tisíci obyvateli nacházející se ve Zlínském kraji. Jeho historie sahá ke konci 13. století. Kdežto první písemná zmínka o Jízdě králů ve městě Hluk pochází z roku 1865. Krom válečného období (1930 – 1933) a období kolektivizace (1950 – 1957) se zde konala každoročně o svatodušním pondělí až do roku 1965. (FROLEC, PAVELČÍK, ZEMEK, 1990: 94 - 95) Roku 1965 se rozhodl Výbor Dolňáckých slavností lidových písní a tanců, že se bude dál Jízda králů konat **vždy po třech letech**, a to jako součást těchto hluckých národopisných slavností, vždy na začátku července. A tak tomu je dodnes. (NÚLK, 2009a: 25, online) Jízda králů Hlukem naposledy projela v červnu 2014. (MALUŠOVÁ, 2014, online)

4.1.4 Jízda králů v Kunovicích

Město Kunovice se nachází též ve Zlínském kraji. Má bohatou historii, již za dob Velkomoravské říše leželo na jeho území několik osad. (MĚSTO KUNOVICE, 2016, online) Podle NÚLK (2009a: 28, online) první písemná zmínka o Jízdě králů v Kunovicích pochází z roku 1897 a jezdívávala se zde, až na dějinné okamžiky, kdy byla přerušena (např. 1. a 2. světová válka, socialismus v 60. letech) pravidelně každým rokem. Od roku 1966 se zde koná v pravidelných **dvouletých intervalech**. Naposledy se Kunovice vrátily v čase a nechaly se ovládnout dávnou tradicí v neděli 18. května 2014. (KARÁSEK, 2014, online)

4.1.5 Jízda králů ve Vlčnově

Podle Frolce, Pavelčíka a Zemka (1990: 114) byla od vždy nejpopulárnější Jízdou králů ta vlčnovská. Vlčnov je jedinou obcí, kde je možno ji vidět **každý rok**.

Vesnice, jejíž historie sahá až do 12. století., se stejně jako město Hluk a Kunovice nachází ve Zlínském kraji a je odedávna nazývána perlou Slovácka. (VÝCHODNÍ SLOVÁCKO, 2014, online)

Historii vlčnovské jízdy králů opět mapuje Frolec, Pavelčík a Zemek (1990: 82 - 83, 126): „*Vlčnovská jízda králů vstoupila do povědomí širší veřejnosti jako typický projev slovácké lidové kultury, který si uchoval životnost i aktuálnost v každoročním opakování.*“ Závistivci však říkají, že je popularita vlčnovské jízdy záležitostí něčeho jiného. Tvrdí, že za její slávu může dílo Joži Uprky, malíře ze Slovácka, jenž byl jízdou králů naprosto fascinován. Ten si oblíbil právě tu, která se jezdívá ve Vlčnově a tu taky roku 1897 zvětšil na plátno. Avšak „*nejstarší dosud známé vyobrazení jízdy králů ve Vlčnově pořídil v roce 1890 Josef KLVANA a publikoval v ČESKÉM LIDU 1893.*“ (in VLČNOVSKÝ ZPRAVODAJ, 2013: 7, online) Ve svatodušní neděli místo pondělí se zde Jízda králů koná od roku 1953. A od roku 1977 se koná v ustáleném termínu - o poslední květnové neděli. (NÚLK, 2009b: 32, online)

Vlčnovské legrúty jako hlavní organizátory akce dnes vystřídá místní kulturní dům - Klub sportu a kultury. (NÚLK, 2009a: 32) Frolec, Pavelčík a Zemek (1990: 127) píší, že stejně jako všude jinde na Slovácku i ve Vlčnově není Jízda králů pouhou jednodenní událostí, ale je součástí folklórních slavností, které se rozrostly v 60. letech 20. století na tři dny. Ředitelka KSK Vlčnov Olga Floriánová (2015, online) uvádí, že třídní festival se již tradičně zahajuje v pátek vernisáží výstavy, jež má vždy spojitost s Jízdou králů a regionálním kolem soutěže o nejlepšího tanečníka verbuňku na Uherskobrodsku. Následující den, tedy v sobotu začíná program na návsi obce, kde je obecní folklór představen místními soubory a navíc zde diváky čeká i jedno zahraniční představení. Sobotní program končí večer předáním vlády králů, kdy dosud panující král předá vládu králi nastupujícímu. Neděle vždy patří Jízdě králů, která je vyvrcholením celého programu. Celý festival navíc provází jarmark lidových výrobců a zpívání po dědině. Příprava a plánování je tedy časově náročnou záležitostí a tak i zde se s organizací začíná dlouho dopředu – zhruba na konci předešlého roku.

Dále Frolec, Pavelčík a Zemek (1990: 120, 132) uvádí, že Vlčnovjané jsou řádně pyšní na to, že jako jediní z výše uvedených obcí zůstali doposud věrni tradici, že je Jízda králů pouze záležitostí odvedenců, tedy chlapců dosahujících přesně věku osmnácti let. Tím se odlišují od ostatních. Stejným problémem, jako i pro další obce, však pro Vlčnov je obstarávání koní na jízdu. Ani zde už se totiž nenajde tak početné koňské stádo, jako je členů královské družiny. Těch vlčnovská jízda čítá 25 - 30. Koně se jako všude jinde půjčují směnou za peníze od soukromníků z okolí. Původně textilní výzdobu koní, kterou šili profesionální švadleny a která tak byla finančně poměrně náročná, vystřídaly ozdoby papírové. Krom koňů a účastníků jízdy se ve Vlčnově krášlí i domy - ozdobami z listnatých stromů. Den konání Jízdy králů vždy začíná mší v lokálním kostele sv. Jakuba, jíž se účastní všichni členové královské družiny i děvčata vrstevnice. Samotná jízda má poté tradiční průběh i zakončení - pohoštění v domě krále. (doplněno dle NÚLK, 2009b: 33, 34, online)

V loňském roce projel Vlčnovem král se svou družinou 31. května, tedy jak jinak než poslední májovou neděli. (KARÁSEK, 2015a, online) Letos dle pozvánky KSK Vlčnov (2016, online) vychází třídenní festival na datum od 27. do 29. května.

4.2 Hlinecko – mikroregion masopustních obchůzek

Hlinecko je součástí Pardubického kraje, který se rozprostírá na východu Čech. V porovnání s ostatními kraji Pardubicko není samo o sobě nijak atraktivní kulturní oblastí, jelikož neoplývá bohatou folklórní základnou, to se však nedá říci o jeho mikroregionu Hlinecko.

Jako Hlinecko se označuje okolí města Hlinsko, respektive jeho dřívější samosprávný okres, který v sobě zahrnuje krom samotného města Hlinsko další malé obce jako Bojanov, Dědová, Hamry, Herálec, Hodonín, Holetín, Horní Bradlo, Chlumětín, Jeníkov, Kameničky, Kladno, Krásné, Krouna, Pokřikov, Raná, Studnice, Svatka, Svatouch, Tisovec, Trhová Kamenice, Včelákov, Vítanov, Vojtěchov, Vortová, Všeradov a Vysočina. (HLINECKO, 2016, online) Rozkládá se na Vysočině

mezi CHKO Železné hory a Žďárskými vrchy. Vyznačuje se bohatou lidovou architekturou a řemesly, masopustními slavnostmi, kostely a zámky. (ROZEHNAL, 2015: 79 - 84) Hlinsko a okolí je přednostně spojováno se souborem lidových staveb na Vysočině - skanzen Veselý Kopec, Betlém v Hlinsku a Svobodné Hamry. Region Hlinecko ovšem vděčí za svou slávu masopustním obchůzkám v obcích Hamry, Vortová, Studnice a části města Hlinsko - Blatno, které jsou nemateriálním dědictvím UNESCO. (HLINECKO REGION, 2008, online)



Obr 3: Mapa mikroregionu Hlinecko a jeho umístění v rámci České republiky
Zdroj: Docplayer.cz, 2016

4.2.1 Vesnické masopustní obchůzky a masky na Hlinecku

„Masopust vždy měl a bude mít místo v kultuře České republiky.“ (ZELENKA, PÁSKOVÁ, 2012: 331) Ačkoliv se masopustní obchůzky¹² konají v několika koutech ČR, reprezentantem této obyčejové tradice jsou **Masopustní obchůzky a s nimi spojené masky na Hlinecku**. Dle doktorky Vojancové (RYŠAVÝ, 2012, online) jsou unikátní proto, že místní lidé nepovažují jejich konání jako povinnost dodržovat tradici, ale provádějí se zde spontánně. Masopust a s ním spojený maškarní průvod je tak na Hlinecku stále živý folklór. Proto byly Masopustní obchůzky a masky na Hlinecku 16. listopadu 2010 zapsány na Reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva po dlouholetém úsilí Ministerstva kultury, NÚLK a Souboru lidových staveb Vysočina. (VOJANCOVÁ, 2016, online) Podle NÚLK (2009b: 3,7 online) jsou tyto obchůzky jedna z mála tradic, která se v tomto regionu dochovala a, jak je již psáno v bakalářské práci, každý rok se odehrává pouze ve 4 obcích v okolí městečka Hlinsko - v Hamrech, Studnici, Vortové a části města Hlinsko - Blatno.

V díle *Lidové zvyky* Langhhammerová (2004: 11) definuje **masopust** jako období začínající 7. ledna po svátku Tří králů a končící v masopustní úterý, v den před Popeleční středou, které je tradičně provázeno karnevalovými slavnostmi, průvody masek, tancem a hostinou. Ačkoliv se toto období mezi Vánocemi a Velikonocemi nazývá masopust a logicky tak z názvu vyplývá, že se drží půst od masa, je tomu přesně naopak. Po čas masopustu si lidé masa, potažmo veškerého jídla, hojně dopřávají, aby o velikonočním půstu měli dostatek zásob. Dle Sokolovové uvedeno v díle *Masopustní tradice* od Frolce a Tomeše (1979: 79) tento svébytný lidový zvyk vzbudil pozornost českých etnografů již v 18. století. Frolec a Tomeš následně ve svém díle (1979: 37 - 39) popisují masopustní obchůzky v prostředí České republiky a Slovenska jako „...karnevalové tradice, které se udržují ve většině evropských zemí...“, k jejichž hlavním rysům patří obchůzky

¹² **Obchůzka** je definována Broučkem a Jeřábkem (2007: 649) jako „periodicky se opakující průvod větší či menší skupiny lidí či jednotlivců sledující pravidelnou trasu místní tradicí a mající zcela lokální náplň, jež se v průběhu generací měnila a přizpůsobovala novým podmínkám. Skutečné obcházení areálu obce nebo její části je spojeno s pravidelnými zastávkami. Po vykonání příslušného aktu se obchůzka vrací zpátky do výchozího bodu.“

a občůzkové obyčeje s průvodem masek. Za hlavní masopustní jídlo, které bylo během obchůzení vybíráno, byly, a dodnes stále jsou, považovány dozlatova smažené koblihy. Dříve ale obchůzky vykonávala místní mládež, která krom koblih vybírala i slaninu, vejce, obilí, mouku apod. A právě podle těchto vybraných naturálií dostávaly některé masopustní maškary pojmenování. V ČR a na Slovensku se v masopustní tradici uplatňovaly masky zoomorfní, antropomorfní i démonického charakteru. Tomeš s Frolecem (1979: 45) dále o masopustních slavnostech píše, že se odjakživa konají na konci zimního období proto, že „*tradice masopustu je chápána jako přelomové období, kdy se uzavírá jeden hospodářský a životní běh a zároveň se otvírá nový...*” Je tedy „...*přirozené, že se v rámci masopustních zvyků objevují i motivy symbolického zabíjení...*” Krom toho má masopustní obchůzka má svou tradici v zemědělství, „*v zájmu na bohaté úrodě, prosperitě hospodářských zvířat a celého hospodářství, zdraví rodiny.*” (doplněno dle NÚLK, 2009b: 4, online)

Vojancová (2016, online, doplněno dle RYŠAVÝ, 2012, online) o masopustních obchůzkách na Hlinecku říká, že se v téměř nezměněné podobě dodnes dochovaly z 19. století., odkud pochází první písemné zmínky o nich. V posledních čtyřiceti letech se však postupně termín obchůzky přesunul z tradičního masopustního úterý na víkend, který má k tomuto masopustnímu úterý nejbliže. Každá obec, ve které se na Hlinecku masopustní obchůzky konají, si jejich přípravu plánuje pečlivě už několik týdnů dopředu. Musí se totiž nachystat hudba, pohoštění, ale především masky. Vojancová uvádí, že právě **masky** nošené účastníky masopustu činí obchůzky **na Hlinecku** specifickými. „*Masky na Hlinecku se dělí do dvou skupin - na červené (pěkné) a černé (šeredné) maškary.*” Každá maska má své poslání, i když v dnešní době je jejich funkce spíš společenská a zábavní. **Červené maškary** mají přesně daný počet a plní dominantní funkci. Patří do nich maska strakatého, ženušky a čtyř tanečníků - Turků. **Strakatý** (laufer) vede průvod. Jeho hlavní úlohou je dohlížet, aby se obešla všechna stavení a žádat každého hospodáře, zda-li mu mohou před jeho domem zahrát a zatancovat. **Strakatý** tvoří dvojici se **ženou**, která je vlastně převlečený muž nesoucí košíček na ukládání darů. Posledním článkem červených maškar jsou **Turci** - masky cizích

dříve obávaných vojáků tvořeny přesně dvěma páry mladých mužů - dvojice v modrém a červeném oblečení. Ti jsou zvláště důležití, protože mají prosperitní funkci. U každého domu tancují tzv. kolečko, a jak vysoko při tanci skáčou, tak vysoká naroste úroda. (doplněno NÚLK, 2009b: 31, online) Na **černých maškarách** dle Vojancové (2016, online, doplněno dle RYŠAVÝ, 2012, online) leží tíha kontaktu s přihlížejícími a tak s nimi tropí různé hlouposti. Tvoří je *slaměný, ras, kobyla, židé, kominíci* a v některých oblastech i *medvěd s medvědářem*. **Slaměný** dostává svému jménu, a tak je celý ze slámy, včetně čepice. Je symbolem plodnosti - válí ženy po zemi a každá hospodyně by z jeho sukně měla obdržet stéblo slámy, aby se jí dobře vyvedla drůbež. Podle NÚLK (2009b: 36 – 37) je **Ras** maska, „*jež dostala své jméno podle člověka, jenž v minulosti na vesnicích obstarával likvidaci uhynulých hospodářských zvířat a v mnoha případech byl i lidovým léčitelem.*“ **Ras** přihlížející vyšetřuje a rozdává jim pilulky mající u toho vtipné poznámky a rady a zároveň hlídá **kobylu**. Ta táhne průvod, podupe dům, aby byl slehlý, ale je rozpustilá, honí se s pozorujícími, až si užene zápal plic a musí být utracena. **Žid** je maskou připomínající podomního obchodníka, který komunikuje s diváky jak jinak než formou obchodu. Nosí s sebou brašnu plnou nejrůznějších předmětů jako je hřebec či břitva a pak za drobnou úplatu češe nebo holí přihlížející. Postava **kominíka** během obchůzky metlou vyplácí diváky, prohání je a maže jim tváře černidlem. Poslední černou maškara je **medvěd**, která tak i vypadá a jehož funkce je nápadně podobná slaměnému. *Medvěda* k sobě uvázaného vede **medvědář**.

NÚLK (2009b: 5, online) dále uvádí, že do maškar se odjakživa převlékali vesničtí chlapci a muži. Průvod vychází vždy časně ráno ze společného předem domluveného místa a v daném pořadí. První, co v masopustní sobotu či neděli udělá je, že jde požádat starostu o povolení k obchůzce. „*S jeho souhlasem masky obcházejí dům od domu a obřadně tancují před jeho obyvateli*“, aby se hospodáři vydařila úroda. Ten jim na oplátku nabídne tradiční pohoštění v podobě obložených chlebiček sádlem a cibulí, koblih, alkoholu a rovněž určitého finančního obnosu. „*Hudební doprovod k obchůzce obstarává dechová kapela...*“. Během celé doby konání průvodu mají zúčastnění povoleno kdejakou nezbednost a rozpustilost a tak na přihlížející pokřikují a kontaktují je různými hesly a gesty. Po

navštívení posledního stavení si masky stoupnou do kruhu, v jehož středu pobíhá maska *kobyly* s maskou *rasa*. Následně *ras* přečte *kobylinu* poslední závěť s jejími domnělými hříchy za uplynulý rok. Text testamentu humornou formou reaguje na události ve vesnici i regionu - např. zdražování zboží v místních obchodech, zdražování místní dopravy, zvyšující se nezaměstnanost v regionu atd. Po přečtení slov je postava *klisny* symbolicky zabita. Následně po "popravě" je *kobyly* oživena alkoholem. V tomto aktu se skrývá naplnění obyčeje masopustních občůzek: symbol smrti - zimy a nového života, znovuzkříšení - jara. Obchůzka je vždy zakončena zábavou, které se tradičně účastní celý průvod a obecní rezidenti. Není třeba definovat průběh masopustní občůzky konané v Hamrech, Studnici, Vortové a Blatnu zvláště, jako v případě Jízdy králů, protože masopustní období se nemění a v každé vesnici se občůzka koná pravidelně rok co rok.



Obr 4: Masopustní průvod na Hlinecku
Zdroj: *Unesco.org, 2016d*

Specifickou záležitostí je vykonávání masopustní obchůzky ve Skanzenu Veselý Kopec, který leží na rozhraní Železných hor a Žďárských vrchů. Veselý Kopec je součástí neziskové organizace Souboru lidových staveb Vysočina, a tak je možné zde vidět ukázky lidového stavitelství. Kromě toho je místem konání mnoha programů přibližujících různé oblasti lidové kultury. K oblíbeným pořadům patří ukázky lidových obyčejů, řemesel nebo stravy a další. (VESELÝ KOPEC, 2016, online) Masopust se zde pořádá již od roku 1992 a dle ČTK (2016, online) zde i letos masopustní obchůzky odstartovaly svou plejádu v sobotu 30. ledna.

5 Sběr informací a průběh šetření

5.1 Řízené rozhovory

Sběr informací potřebných k zodpovězení výzkumných otázek probíhal prostřednictvím rozhovorů. Aby mohl být z odpovědí vždy vyvozen objektivní závěr, rozhovory byly vždy vedeny s důležitými osobami v oblasti vedení obce, s jedinci, kteří figurovali v zápisu dané nemotné památky na Reprezentativní seznam UNESCO, dále s lidmi, kteří se účastní výkonu této nemotné památky a s jejími nezávislými pozorovateli. Informátorů bylo vždy šest pro každou destinaci. V rozhovorech jsou jen drobné nuance, většina otázek byla vždy pro každého informátora stejná. Dotazy se přizpůsobovaly povolání a kompetentnosti dotazovaného a byly poríženy buď osobně, anebo prostřednictvím emailové konverzace. Přívětivý přístup všech informátorů byl pro celý výzkum značně nápomocný. Scénáře otázek rozhovoru jsou dostupné v přílohách. (viz Příloha 1)

5.2 Jízda králů ve Vlčnově

Na dotazy zabývající se problematikou spojenou s CR ve Vlčnově a vlivem CR na Jízdu králů odpovídal informátor z vedení obce (IOO), pracovník z NÚLK (IJK), člen pořadatelského týmu Jízdy králů KSK Vlčnov (IKS), příslušník MAS¹³ Východní Slovácko (IRS), bývalý účastník královské družiny (ISV) a rodilý občan (IKV), který již od dětství každoročně Jízdu králů sleduje. Všichni informátoři pochází buď z Vlčnova anebo z okolí, vždy ale z regionu Slovácko. Jedna polovina rozhovorů byla provedena osobně (informátoři IOO, IJK a IKS), druhá polovina skrze emailovou konverzaci (informátoři IRS, ISV, IKV). K celé této kapitole se váže fotodokumentace v příloze 4. (KARÁSEK, 2015b, online)

¹³ „**MAS** - zkr. z místní akční skupina; společenství občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy (obcí, svazků obcí a institucí veřejné moci), které spolupracují na rozvoji venkova, zemědělství a při získávání finanční podpory z EU a z národních programů, pro svůj region, metodou LEADER.“ (ZELENKA, PÁSKOVÁ, 2012: 330)

5.2.1 Autenticita

V otázce autenticity se informátoři nedokázali shodnout. Tři z nich si myslí, že ke ztrátě unikátnosti vlčnovské Jízdy králů nemůže nikdy dojít, jeden se bojí, že by k něčemu takovému dojít mohlo a zbylí dva se domnívají, že k tomu vlivem masového turismu již došlo. „*Jízda králů je jedinečný zvyk s dlouholetou tradicí, který se dochoval na pár místech na Moravě. Podobu Jízdy králů jaká tu byla, si chceme a zajisté dochováme i pro příští generace.*“ (IOO) S jeho názorem se ztotožňuje i informátor IKS a IKV. „*Jízda králů se vlivem cestovního ruchu mění, něco ze svého projevu ztrácí, ale pořád je taková, jaká bývala.*“ (IKV) Opačného názoru jsou ale tři zbylí informátoři IJK, IRS a ISV, dle nich Jízdu králů o autenticitu připravil právě **masový CR**. „*Jedinečnost Jízdy králů se ukrývá v zachování mnohaleté kontinuity zvyku, v mezigenerační předávání tradice, v udržování lokálních specifik a jednotlivých aspektů jízdy v každé obci výskytu, v zachování vesnické pospolitosti a stmelení dané komunity. Kvůli **velkému množství lidí** narušujících průběh zvyku by ale mohla o tohle všechno přijít. Návštěvníci projevují **nepochopení** významu tohoto obyčeje. Stejně tak všudypřítomní **fotografové a kameramani** zabraňují přirozenému projevu koní a vyvolávačů.*“ (IJK) „*Při tak masovém zájmu ze strany turistů o Jízdu králů **ztratila na původním významu** sousedské blízkosti a pospolitosti.*“ (IRS) „*Kvůli zápisu na UNESCO a s ním spojenou stoupající atraktivitu už to v posledních letech není ta Jízda králů, která bývala.*“ (ISV) Dle těchto tří informátorů by pomohlo **cíleně nezvyšovat propagaci** Jízdy králů ve Vlčnově.

5.2.2 Folklorizace

V otázce folklorizace informátoři neodpovídají jednohlasně. Zatímco podle některých si Jízda králů stále udržuje svůj tradiční průběh, podle jiných se v mnohém změnila. Informátoři navíc komentují Jízdu králů v Praze, kterou tam v loňském roce poprvé zajel soubor z Hluku v rámci svatojánských slavností NAVALIS. Dotazovaní IOO, IKS, kteří se podílí na organizaci Jízdy králů a IJK se

k tématu vyjadřují v tom smyslu, že **CR** nemá na průběh Jízdy králů **žádný vliv**. Koná se zde podle nich proto, že je to místní tradice a má svůj účel, ne kvůli tomu, aby se do Vlčnova na Jízdu králů jezdili dívat turisté a vydělávalo se na ní. „Rozhodně **nezneužíváme Jízdu králů k obecním výdělkům. Neděláme z ní divadlo pro diváky, stále je to naše místní tradice. Je to pro nás, udržuje komunitu pospolu.**“ (IOO) Zato informátoři IRS a ISV připouštějí **přízpusobení se** místní tradice **turistům**. „V poslední době Jízda králů již není jen místní tradicí, která by měla stmelovat obyvatele Vlčnova, samozřejmě je to děláno jako zážitek pro turisty.“ (IRS) „Od zápisu do UNESCO je Jízda králů už jen jakousi **komedií, fraškou, za kterou se vybírá předražené vstupné.**“ (ISV) Zato odpovídající IKV nevidí nic špatného v tom, kdyby se Jízda králů konala pouze pro turisty, dodává, že je to přece pro ně dělané. V převážně většině si nikdo z Vlčnovjanů nemyslí, že konáním se Jízdy králů v Praze v roce 2015 došlo ke zneužití jejich lokální tradice. „Co se týče pražské Jízdy králů, tak to není Jízda králů v pravém slova smyslu... pozorovatelé byli spíš náhodní. Neželi do Prahy cíleně za Jízdu králů.“ (IJK) Silně proti je pouze informátor IKV: „Dle mého názoru předvádět Jízdu králů v Praze postrádá její původní smysl, je tam nepatřičná, k Praze tento zvyk vůbec nepatří. Netuším, proč se tam vloni jela, asi aby nalákali turisty, protože je oblíbená a žádoucí.“ Všichni informátoři se ale shodli, že **CR nemá vliv na udržení** či neudržení tradiční Jízdy králů ve Vlčnově. „Tradice zde žije nezávisle na turistech. Dokonce v posledních letech zaznamenáváme, že se Jízda králů **začíná navracet do vesnic, kde tahle tradice dávno zanikla. A není to tím, že je zájem o Jízdu králů ve Vlčnově nebo Hluku a ostatních vesnicích, kde je zapsána na UNESCO, ale proto, že si lidé začínají uvědomovat svou kulturní identitu.**“ (IJK) Odpovídající IRS a ISV poznamenávají, že otázkou není, zda-li se tradice udrží, ale jak bude vypadat, když se masovost návštěv nezmění, respektive nezmenší. Naprosto opačný postoj zaujímá IKV: „Cestovní ruch a Jízda králů jsou vzájemně propojeny a jedno bez druhého by už nefungovalo.“

5.2.3 Únosná kapacita

Památky, ať už hmotného nebo nehmotného charakteru, které zdobí punc UNESCO, jsou turisty vždy vyhledávanější a informátoři potvrzují, že ve Vlčnově tomu není jinak, ačkoliv připouští, že Jízda králů byla velice populární i před zápisem. Zápis na Reprezentativní seznam přilákal **pozornost** obzvláště **zahraničních turistů**. „Po zápisu do UNESCO u nás návštěvnost **stoupla o sta až tisíce** návštěvníků.“ (IJK) „Všímáme si výraznějšího zájmu ze strany zahraničních turistů, zejména **Japonců**.“ (IOO) Vlčnov ale vděčí masovému turistickému zájmu velké propagaci. „Naše **propagace je velká**. Probíhá klasickou i elektronickou poštou, máme plakáty, letáky, informacemi v regionálním i celostátním tisku, televizi, rozhlasu i v rádiích a v neposlední řadě i na stránkách sociálních sítí. Loni se nám osvědčila videopozvánka, která se šířila především na facebooku.“ (IKS) Se všemi těmito názory se ztotožňuje IRS i ISV. Podle jediného informátora návštěvnost od osmdesátých let 20. století klesla. IKV pamatuje časy před sametovou revolucí, kdy do Vlčnova proudilo ještě více turistů. Dle všech uvedených odpovědí lze říci, že Jízda králů bývala populárnější za dob komunismu, ale k této popularitě se pomalu navrácí.

Ačkoliv dle odpovědí informátorů turisté upřednostňují návštěvu Vlčnova pouze v den konání Jízdy králů, tedy v neděli, zůstává jich tu na celý festival tolik, že **všechna ubytovací zařízení** ve Vlčnově i blízkém okolí jsou již dopředu plně **zamluveny, restaurační zařízení vytiženi a parkovacích míst není nikdy dostatek**. Informátor IOO k tomu říká: „*Jsmo si vědomi toho, že Vlčnov není nafukovací, a tak se počet proudících návštěvníků snažíme korigovat... mnohdy ale máme problém* takové množství pojmout.“ IKS dodává: „*Jízda králů je velká akce, jejíž organizaci vždy provádí nějaké problémy. Každý rok se potýkáme se nedostatkem zázemí pro účinkující i pro velký počet návštěvníků přijíždějících do Vlčnova na Jízdu králů. Velmi chybí především ubytovací a stravovací kapacity, obec nemá parkovací plochy pro velký počet osobních automobilů i autobusů, jež sem v době jízdy králů přijedou. Od loňského roku taktéž zápasíme s nedostatkem pracovníků, a to především těch externích, jež se nedařilo ani přes výzvy získávat. Velkým problémem je také vydávání volných vjezdů pro občany Vlčnova a obrovský*

nápor telefonů i emailů s dotazy na jízdu králů – programy, dopravu, ubytování, stravování apod. Jde časově o velmi náročné úkoly, které navíc při samotné nejednoduché organizaci jízdy králů není možné zvládat. Do budoucna to vnímáme jako velký problém, pokud se nepodaří pro podávání informací, vyřizování agendy a technicko-organizační práce získat spolupracovníky.“ (IKS) I podle ostatních zbylých dotazovaných dochází k **přetížení únosné kapacity Vlčnova z hlediska infrastruktury z důvodu masového CR**. Všichni informátoři jsou tak přesvědčeni o tom, že při takto velké davové koncentraci cizích návštěvníků, která do Vlčnova na Jízdu králů proudí, nelze neomezit běžný život místních obyvatel. *„Myslím, že Vlčnovjané jsou rádi, že jejich folklórní událost táhne lidi. Jsou rádi, že mají něco, co jinde nemají a že to cizí lidé chtějí vidět, proto dokáží vyjít turistům vstříc, i když to pro ně je chvílemi narušení jejich osobního prostoru.*“ (IOO) *„Bohužel, abychom mohli s náporem turistů náročnou dopravní situaci v obci zvládat, musí být obyvatelé Vlčnově omezeni v jejich pohybu v době konání jízdy. Zejména co se průjezdnosti a parkovacích prostor týče. Snažíme se jim ale vymezovat vlastní výjezdové cesty.*“ (IKS) *„V čase pořádání Jízdy králů ztrácí obec vlastnost sousedské blízkosti, lidé se nemůžou potkat v hospodě či v obchodě a debatovat o denních malichernostech.*“ (IRS)

5.2.4 Komerzializace

S vyšší návštěvností se logicky **zvyšují i tržby**, protože ve Vlčnově se za zhlédnutí Jízdy králů vybírá vstupné. Tyto příjmy se ovšem **investují zpět** do uspořádání celé akce, protože dle IKS je pořadatelem Klub sportu a kultury a ten je příspěvkovou institucí. *„Samozřejmě čím více návštěvníků, tím více prodaných vstupenek. Jednoznačně ale Jízda králů a celý festival s ní spojený nejvíce vydělává majitelům ubytovacích a stravovacích zařízení, místním muzeím, stejně jako stánkařům a prodejcům suvenýrů a místních tradičních výrobků.*“ (IOO) Z odpovědí informátorů jasně vyplývá, že příjmy se se zápisem Jízdy králů na Reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva zvýšily, více ale podnikatelům, než obci samotné. Jízda králů ale podle nich primárně neslouží jako

způsob přivýdělku prodejcům jakéhokoliv druhu zboží. „Není možné popřít, že se stoupající popularitou a atraktivitou Jízdy králů, zvláště po zapsání na Reprezentativní seznam UNESCO, prodejních stánků ve velkém přibýlo. Během konání festivalu je tu veliký jarmark, kde si turisté mohou koupit jídlo a suvenýry. Logicky je toto nejvhodnější doba, jak si přivydělat, ale to je přece správné.“ (100) Ve Vlčnově podle všech převládá jarmarkový prodej s lokálními potravinami, tradičními výrobky a řemesly. Informátor ISV výstižně shrnuje situaci: „Stánků je tu plno, ale to s každou takovou akcí souvisí.“ Dle předchozích odpovědí jasně vyplývá, že ke komercializaci Jízdy králů ve Vlčnově nedochází. Tato tradice zde nefunguje jenom jako atraktivita CR, na které se vydělává. „Na Jízdě králů jako takové se zvýšenou návštěvností nic nezměnilo! Ale samozřejmě připouštím, že celý festival je zpoplatněn a na vstupném se rok co rok vybírá více a více peněz. **Vydělat si na naší tradici však nebylo, není a nebude primárním cílem.**“ (100) „Doufám, že Jízda králů nesměřuje k tomu, aby byla jednou pouhou atrakcí, na které se vydělávají peníze. Podle mě to tak doposud není. Ačkoliv je hrozně těžké odhadnout mez.“ (IKS) Dle informátorů IJK, IRS a IKV tu však nebezpečí komercializace je vždy, ale doufají, že k tomu Jízda králů nedospěje. Za to z již zmíněné reakce ISV vyplývá, že dle něho Jízda králů již je komerční záležitostí. Koná se podle něj jen pro turisty za účelem zisku, ať už z Jízdy samotné, anebo z doplňkových služeb, které k tomu patří, jako je stravování a ubytování.

Avšak i přes veškeré zmíněné průvodní **negativní jevy**, jež rozhodně nejsou zanedbatelné, se informátoři vesměs shodují na tom, že **Vlčnov prosperuje** z toho, že má na svém území památku UNESCO a někteří informátoři jsou i toho názoru, že nejen on, ale i blízké okolí potažmo celá Česká republika. „**Není nic významnějšího než „titul“ UNESCO.** Díky tomu nám zde vzkvétá turistický ruch. Zvýšila se atraktivita nejen Jízdy králů, ale celé obce. **Máme víc co nabídnout**, než pouhou Jízdu králů a takhle se to lidé dozví. Navíc na ni přijímáme **dotace** od ministerstva kultury. Domnívám se ale, že zápis neprospěl jenom nám, ale celé České republice.“ (100) „Výhodu lze primárně sledovat v dopadech na **zvýšený zájem o služby**, které se váží k CR. Současně Jízda králů **zvyšuje zaměstnanost** ve zdejší lokalitě – připravuje se vždy měsíce dopředu a v čase jejího konání je zaměstnáno

několik desítek osob. Taktéž ale nosí práci externím pracovníkům, protože je se připravují propagační materiály a podklady, které musí vyrobit odborné firmy. Slýcháváme od místních ale i takové názory, že peníze by se dali investovat i do užitečnějších věcí, než je náročná organizace Jízdy králů.“ (IRS) „To je otázka na zamyšlení. Vesnice je hodně na očích, určitě to má své pozitivní ekonomické aspekty, jako že se třeba turisté přijedou navštívit i místní muzea a podobně. Ale zájem o naši nehmotnou památku UNESCO s sebou nese i řadu nevýhod.“ (IKS) „Považuji to za výhodu, protože se zvýšily příjmy obce i místních soukromníků a obec se zviditelnila, na druhou stranu to pro ni ale znamená právě **nebezpečí komercializace**.“ (IJK) Jediný, kdo stojí v opozici je ISV, který si myslí, že zápis do UNESCO Jízdy králů a Vlčnovu spíše ublížil.

5.2.5 Turistická iritace

Není pochyb o tom, že během konání Jízdy králů ve Vlčnově dochází k narušení obvyklého chodu života místních obyvatel (viz výše) a to logicky ústí k jejich iritaci, způsobené tímto nadměrným množstvím přijíždějících návštěvníků. Jízda králů se zde koná přímo ve vesnici a tak jsou Vlčnovjané **omezení** ve svém běžném **pohybu**, je zde **veliký hluk a velké množství odpadků**. „Hodně obyvatelům Vlčnova vadí necitlivost turistů. Ti totiž, aby byli místní kultuře co nejbliž, chtějí nahlédnout místním i do domu, **narušují jim tak soukromí** a oni pak navíc mají často pošlapané například předzahrádky.“ (IRS) Přesto někteří z informátorů věří, že několikadenní omezení Vlčnovjanům nepřekáží natolik, aby turisty v obci nechtěli. „Vlčnovjané vyjadřují veliké **pochopení** pro všechna omezení v době konání jízdy, ačkoliv vím o tom, že je některé chování turistů **rozčiluje**“, říká k tématu IKS. Polovina informátorů tvrdí, že i přes veškerá omezení místní obyvatelé **turistický zájem vítají**, ta druhá, že v momentě, kdy se místní CR stal CR masovým, se Vlčnovjanům **turisté začali protivit**. Do první skupiny patří informátoři IOO, IKS a IKV, tedy z většiny ti, kteří se na organizaci Jízdy podílí. „Myslím, že Vlčnovjany těší zájem o jejich tradici, která je unikátní, ale vše, co se kolem Jízdy králů odehrává, je pro nás všechny náročné“, praví IKS, ale dodává, že místní obyvatelé jsou velmi

tolerantní a ochotní turistům vyhovět. Tomuto názoru oponují informátoři IJK, ISV a IRS. „*Domnívám se, že právě kvůli všem již zmíněným omezením a i kvůli narušení Jízdy králů samotné, například omezováním koní a jezdců **náporem diváků podél trasy jízdy, ohrožením koní i jezdců** během natáčení a fotografování jízdy bez zachování bezpečného odstupů apod. jsou obyvatelé Vlčnova turistickým zájmem čím dál více odrazováni.*“ (IJK) Vzájemně se shodují na tom, že **velká iniciativa a zapálení z hlediska propagace** Vlčnova se zvrtila a dříve vítaný turistický zájem teď ze všech výše zmíněných důvodů **Jízdě králů spíše škodí**. Za zvýšeným turistickým zájmem Jízdy králů stojí také média, zvláště ta regionální, jejichž **zvýšenou pozornost** po zápisu na Seznam UNESCO vnímají všichni informátoři, i když přiznávají, že média všeho druhu o Jízdu králů jevila zájem vždy. „*Zpravidla vždy pár dní před začátkem Jízdy králů a po jejím skončení je jí všude plno. **V televizi, v rozhlase, v novinách.** Každý rok je tu spousta dokumentaristů. Tento zájem je z naší strany velmi vítaný.*“ (IOO) „*Vnímáme nejen větší pozornost médií, ale i cestovních kanceláří či uměleckých akcí světového významu. Třeba právě o naši videopozvánku projevila **zájem světová výstava EXPO 2015 v Miláně.** Věříme, že díky tomu upoutala vlčnovská Jízda králů pozornost velkého množství návštěvníků z celého světa.*“ (IKS) Ovšem ne podle všech informátorů je takový zájem obyvatelům Vlčnova po chuti. „*Velkou pozornost kladou Jízdě králů **především regionální média.** Zvýšený mediální zájem pocítujeme zejména intenzivní přítomností novinářů a zástupců veškerých médií během konání Jízdy. Ne vždy ale je tento zájem příjemný, záleží na **přístupu a chování konkrétních novinářů.***“ (IJK) Nejen turisté, ale i novináři a fotografové tak občas během konání Jízdy rezidentům překáží.

5.3 Masopustní obchůzky a masky na Hlinecku

Šetření výzkumných otázek z oblasti Hlinecka bylo prováděno rozhovorem s iniciátorem zápisu masopustních obchůzek a masek na Hlinecku na Reprezentativním seznam kulturního dědictví lidstva, jež je zároveň členem správy Souboru lidových staveb Vysočina na Veselém Kopci (IVS), s pracovníky vedení

obcí Studnice (IOS), Vortová (IOV), Hamry (IOH) a Blatno (IOB) a se zaměstnancem MAS Hlinecko (IRH). Převážná většina rozhovorů byla vedena osobně (informátoři IVS, OIV, IOB, IRH), zbytek prostřednictvím emailové konverzace (informátoři IOS, IOH). Ke kapitole je připojena fotodokumentace v příloze 5 a 6. (Vlastní zpracování leden 2016)

5.3.1 Autenticita

Každý z dotazovaných pochází z Hlinecka či blízkého okolí a masopustní občůzky pamatuje již jako malé dítě. „...*pamatuju si to od dětství, pamatuju si i to, jak jsem se bála těch masek, protože jsou hlučné a člověk jim nevidí do obličeje, takže od dětství občůzky znám.*“ (IVS) Všech šest informátorů v této otázce došlo ke shodě - ke ztrátě autenticity hlineckých masopustních občůzek dle nich nedochází. „*To, co dělá místní občůzky jedinečné je, že si **udržely svou tradiční podobu**, co se týká průběhu, je to skutečně občůzka a **ne karneval**, to, že lidé občůzejí danou vesnici **má nějaký řád a důvod**, o kterém ti lidé vědí a stejně tak si zanechaly podobu masky a i jejich funkce. Zásadní rozdíl v masopustních občůzkách dříve a dnes není, podobu mají víceméně stejnou, akorát v některých vesnicích přibylo dětí a v případě Blatna i žen v maskách, jinak základ je všude stále stejný.*“ (IVS) „*Atmosféra je prakticky **stále stejná**, dodržují se staré tradice, pevně dané masky, jejich funkce. Dost často se masky dědí v rodině. Jediný **rozdíl**, který vidím je, že pozoruji stále vyšší návštěvnost.*“ (IOV) Na takovém tvrzení o panující dobré náladě během masopustních občůzek se shodují všichni informátoři, včetně IOS, IRH, IOH a IOB. Podle všech je atmosféra občůzek stále **stejně příjemná, veselá a sousedská jako vždy bývala**. Nebojí se, že by o tohle mohla jejich tradice kdy přijít a na jejím průběhu by doposud nic neměnili.

5.3.2 Folklorizace

Zneužívání hlinecké nehmotné památky pro komerční účely jejím nadužíváním většina z informátorů nevnímá. „*Masopustní občůzka je **sama o sobě divadlem**,*

*tak proč nepředvést turistům tradiční místní folklór.“ (IOV) „Nevnímáme, že by se občůzky kvůli zápisu na UNESCO obraceli jiným směrem, to vůbec ne.“ (IOB) Pouze jeden z informátorů se domnívá, že možnou folklorizací masopustních občůzek může být jejich konání se ve skanzenu Veselý Kopec. „**Obchůzka na Veselém Kopci, to je jasná komerce, nic jiného. Je to jen pro turisty.**“ (IRH) A jeden z dotazovaných je toho názoru, že: „...*kdyby se občůzka na Veselém Kopci nekonala, možná by k nám jezdilo více turistů, což bychom uvítali.*“ (IOH) Zbytek informátorů mu však oponuje a jsou rádi, že turisté upřednostňují navštívit masopust na Veselém Kopci a oni si tak mohou občůzku užít v podstatě jen se svými známými tak, jak to bývalo odjakživa. Informátor ŽVK popírá folklorizaci masopustních občůzek. „*Na Veselém Kopci obchází soubor z Vortové nebo ze Studnice, každý rok se střídají, takže občůzku předvádí autentičtí nositelé, proto se zde masopust koná dřív, než kde jinde. Není to cirkus, či divadlo... My jsme organizací UNESCO zavázáni k tomu, že budeme občůzku na Veselém Kopci pořádat proto, **abychom tam stáhli tu větší pozornost** cizích návštěvníků.*“ Obchůzku zde tedy neprovádí divadelníci za úplatu, ale soubor z vesnice, jež IVS uvedl. Proto se také ani jeden z informátorů nebojí, že by případný pokles návštěvnického zájmu mohl způsobit zánik této tradice. „*Po roce 2010 nemám obavu o to, že by masopustní občůzky zanikly. Naopak vesnice, ve kterých občůzky dříve vymizely, se **k této tradici opět navrací.** Není to ale proto, že by záviděli Studnici, Vortové, Hamrům či Blatnu zájem turistů o občůzky, i když mediální zviditelnění hraje svou roli, ale protože jim je líto, jak se lidi v těchto vesnicích baví a oni to neměli*“, uvádí IVS a IRH se s ním shoduje, podle něho je: „...**udržení tradice** masopustních občůzek **o lidech místních, a ne cizích** a spíš se obávám, aby milióny turistů nezaplavili vesnici a místní se na to nevykašlali jen kvůli tomu, že už to nebude jen pro ně, ale divadlo pro turisty.“ IOV a IOS nahlíží na situaci jinak a myslí si, že „...**stále vrůstající zájem turistů o občůzky přispívá k udržení místní masopustní tradice...**“, avšak není to to nejzásadnější. IOH a IOB nepociťují v tomto směru **žádný vliv** turistů na hlinecké masopustní občůzky. Ty zde podle nich byly, jsou a budou, nehledě na počet cizích přihlížejších.*

5.3.3 Únosná kapacita

Všichni informátoři vnímají zvýšený zájem turistů o masopustní obchůzky po jejich zapsání na Seznam UNESCO. Nejedná se podle nich však o nárůst zásadní a příklánější se k názoru, že vše je důsledkem malé propagace nehmotného dědictví České republiky. Shodují se také na tom, že jakmile památka získá „označení“ UNESCO, láká zvědavost **turistů ze zahraničí**, kteří před rokem 2010 do Vortové, Hamrů, Blatna či Studnice nezavítali, přesto stále převažují návštěvníci z tuzemska. *„Sledování návštěvnosti se věnujeme. V loňském roce se zpracovávala první zpráva pro UNESCO od zápisu všech nehmotných jevů na Seznam, tak vím, že **enormní nárůst** cizích, tedy ne místních, návštěvníků v jednotlivých vesnicích **jsme nezaznamenali**. Pozorujeme, že se od roku 2011 **návštěvnost** na masopustu **na Veselém Kopci zvyšuje**. Letos podle prodaných vstupenek víme, že návštěvníků bylo přes 3 000. Z toho byly 2/3 tuzemských a 1/3 zahraničních.“* (IVS) *„Je tady zvýšený zájem cizinců, turistů a všeobecně „čumilů“, kteří to chtějí vidět. Ale **nebojím se, že by zde reálně došlo k masové turistice**.“* (IRH) Informátoři se souhlasně shodují na tom, že zájem turistů o místní masopustní obchůzky není tak velký, aby došlo k totálnímu využití veškeré existující infrastruktury. **Návštěvníci mají vždy kde zaparkovat a ubytování nevyužívají**, ale kdyby chtěli, v okolí jsou taková zařízení k dispozici. *„V masopustní sobotu jsme na příval turistů vždy připraveni, například parkování není problém a hospoda je otevřena od ráda do večera.“* (IOV) *„Ne, návštěvníci zde nepřespávají, u nás nemají kde. Museli by přespat jedině v okolí,“* uvádí IOS a IOB ho doplňuje: *„Co víme, tak turisté sem přijíždějí brzy ráno a večer, po ukončení ceremoniálu smrti kobyly, zase odjíždějí.“* Během konání masopustních obchůzek **nedochází k masové turistice a tak ani k přetížení únosné kapacity území** z hlediska infrastruktury jako jsou parkoviště, restaurace a ubytovací zařízení. Informátoři tak ve vesnicích **nepozorují narušení běžného chodu života** místních obyvatel během konání obchůzky v „masopustní“ sobotu. *„Nevím o případu, kdyby cizí návštěvníci v obci zasahovali do běžného fungování místních během v průběhu masopustu.“* (IOS) *„Vzhledem k tomu, že se masopustní obchůzky konají jen jeden den v roce, nepocítuji vliv turismu na život místních obyvatel.“* (IOV) *„Vymezí se parkoviště, aby auta nestály po cestě, ale že by obyvatelé dělali něco*

zvlášt', nebo se na návštěvníky nějak ohlíželi, to jsme nezaznamenali“, uvádí IVS. Do Vortové, Hamrů, Studnice a Blatna neproudí tolik turistů, aby se museli místní vesničané ve svém každodenním běžném životě jakkoliv omezovat.

5.3.4 Komerzializace

Všichni informátoři do jednoho se shodují na tvrzení, že masopustní obchůzky pořádané ve vesnicích Vortová, Hamry, Blatno a Studnice se zde **nepořádají za účelem výdělků**, proto se na nich **nevybírání vstupné**. Příjmy z nich plynoucí jsou pramalé, protože se týkají pouze vyššího prodeje občerstvení v místní hospodě anebo ve stánku. *„Peníze se vybírají pouze za prodané občerstvení, které je v rukou SDH a stejně tak z něj plynoucí výdělek, ale ten putuje zpět na organizační náklady, kostýmy apod...“* (IOS) *„Nemůže být o nějakých výdělcích řeč, když na našem masopustu nevybíráme vstupné. Je to proti našemu přesvědčení.“* (IOH) Co se týká obchůzky na Veselém Kopci, tak o tom IVS říká, že *„soubor lidových staveb Vysočina je státní příspěvková organizace, většinová část našeho rozpočtu je tvořena příjmem ze vstupného.“* S vyšším počtem návštěvníků se tak úměrně **zvyšují i výnosy**. Primárním účelem výdělků je však sponzoring samotné obchůzky ve skanzenu, nikoliv si na jejím předvádění vydělat. Vzhledem k tomu, že místní soubory, které masopustní obchůzky pořádají, nevybírají za zhlédnutí vstupné, možnost přivýdělků plynoucího z návštěvnosti mají provozovatelé stánků. Dle dotazujících však **nedochází k přehnanému doplňkovému prodeji** suvenýrů či neadekvátního zboží ve vesnicích, kde mají masopustní obchůzky svou tradici. Zmiňují pouze speciální stánky s občerstvením, které se ve vesnici obvykle nenacházejí, ale nevidí v tom nic špatného. *„Každý si rád přivydělá“*, dodává k tomuto tématu IRH. *„Občerstvení jako jitrnice, dršťkovou anebo tlačenku pro tuto speciální příležitost zajišťuje SDH, žádní další prodejci s jiným zbožím nejsou třeba a ani tu nejsou vítání.“* (IOV) *„Logicky, když víte, že se sem nahnou cizí lidé, kteří budou potřebovat najíst, anebo si budou chtít koupit nějaký upomínkový předmět, tak si zde stánek postavíte. V našem případě jich je ale na počet prstů jedné ruky.“* (IOB) **Specifický** v tomto ohledu ale je **masopust na Veselém Kopci**, kde **před**

vraty skanzenu stánkoví **prodejci nabízejí vše** od pouťových perníků, až po prodej ponožek. V samotném areálu se ale prodávají pouze zabíjačkové pochutiny, které se svátkem masopust souvisí. Informátor IOV uvádí zásadní informaci, že: **„Ze samotného zápisu masopustních občůzek na Seznam UNESCO vyplývá, že nesmí dojít k jejich komercializaci.“** Ani jeden z dotazujících si tak nemyslí, že by se masopustní občůzky na Hlinecku konaly pouze za vidinou finančních příjmů. Na druhou stranu ale informátoři připouštějí, že **do budoucna** tento fakt **nelze vyloučit**. Výjimku ovšem podle IRH již nyní tvoří zmíněný masopust na Veselém Kopci. Tam se podle něho občůzka pořádá pouze za vidinou výdělku. Občůzka na Veselém Kopci ovšem není součástí nehmotného dědictví Seznamu UNESCO. Navíc IVS říká, že, *„Soubor lidových staveb Vysočina je státní příspěvková organizace, většinová část rozpočtu je tvořena příjmem ze vstupného, existence tohoto zařízení je závislá na tržbách z prodeje vstupenek. Návštěvníky se sem snažíme přilákat a přivést k nám, ale ne za cenu podbízení a komercializace za každou cenu.“* Ani zde tedy nejsou masopustní občůzky pouhou komercí, navíc je zde předvádí soubor z vesnic, kde se konají a ne najmutí herci nebo zaměstnanci skanzenu. Podle všech informátorů jsou tak jejich spoluobčané **rádi, že na svém území památku UNESCO mají**, vesnice se tím tak zviditelní. *„Jsme na to patřičně hrdí. Navíc už nejde jen o to, že je pro nás masopust zábava již po staletí, ale nabylo to na významu.“* (IOB) IRH praví, že *„vždy je lepší něco takového mít, než nemít“* a všichni společně zastávají názor, že **kdo sem jednou přijede na občůzku, může příště přijet v létě na kole, anebo v zimě na sjezdovku a to mikroregionu prospívá**. Ačkoliv IOH namítá, že: *„I přes veškerou naši snahu se z hlediska propagace neumí pracovat s tím, že náš mikroregion má památku UNESCO, dalo by se toho využít daleko víc. Myslíme si, že je to škoda.“* Nicméně mikroregion Hlinecko se s tímto faktem snaží pracovat: *„Například MAS Hlinecko vyhlašuje regionální produkt a značka pro náš regionální produkt vychází z čepice masky Laufera, neboli šaška. Takhle se označují výrobky a produkty třeba cestovního ruchu, které tu jsou.“* (IVS, Viz příloha 3) Z těchto tvrzení tedy vyplývá, že Hlinecko prosperuje ze skutečnosti, že je destinací památky UNESCO, snaží se toho náležitě, ale správně využít, avšak mohlo by z toho vytěžit daleko více, kdyby byly masopustní občůzky více propagovány patřičnými orgány.

5.3.5 Turistická iritace

IOS, IOV a IVS se shodují na tom, že místním přihlížející turisté nevadí, ale ve většině případů by si masopustní občůzku bez nich užili více, protože to dělají hlavně kvůli sobě. „*Například pohoštění a následnou zábavu si zde místní připravují pouze pro sebe. Celý den si tak mohou dát v hospodě třeba jitrnici a občas se stane, že se na ně nedostane, protože už v poledne je vykoupí turisté... Vím, že obec Vortová a Studnice vítají, že turisté upřednostňují masopust na Veselém Kopci, protože dělají občůzku **hlavně pro sebe a ne pro cizí.***“ (IVS) S tímto názorem se neshoduje IRH, který si myslí, že: „*Všichni jsou spokojeni, když se přijede podívat někdo cizí, mimo okruh místních, protože to s sebou samozřejmě **nese další výhody**, včetně těch **ekonomických**, kde tam ti lidé **nechají** aspoň **trochu peněz** a dochází k nabalovacímu efektu - nabalují se informace, posunuje se to dál a příště tam přijede zas více lidí.*“ Podle IOH je zas „*...veliká škoda, že o masopustní občůzky v Hamrech je pramalý zájem.*“ **Turistů** by zde totiž **uvítali více**. Návštěvnost masopustních občůzek na Hlinecku není tak velká, aby místní občané pociťovali jakoukoliv iritaci vůči návštěvníkům. Naopak všichni informátoři souhlasně odpovídají, že turistický zájem o masopustní občůzky obyvatelé Hlinecka vítají. „*Od obyvatel vesnic vím, že jsou **rádi za** zápis na UNESCO a **turistický zájem** o masopustní občůzky, začali si toho víc vážit a okolní vesnice jim dokonce závidí, že se u nich tento zvyk udržel.*“ (IVS) „*Je dobré, že se sem turisté jezdí dívat na masopust, zvyšuje se tak povědomí o obci a staročeských tradicích*“, říká IOV s IOB a MOS souhlasí. „*Byli bychom rádi, kdyby k nám jezdilo více návštěvníků, ale masopustní občůzky jsou i přes zápis na UNESCO u nás málo propagovány.*“ (IOH) Kromě IOH ale na druhou stranu připouští, že jim **stačí** pouze tak **málo přihlížejících**, kolik k nim doposud jezdí a jsou rádi, že většina turistů přednostně zavítá na masopust na Veselý Kopec. **Masová návštěvnost** občůzek by totiž podle nich mohla vést **ke ztrátě** jejich původního smyslu, tedy **autenticity a ke komercializaci**. Zvýšenému zájmu o masopustní občůzky mohou místní vděčit médiím, jejichž zájem o Hlinecko se kvůli zápisu masopustních občůzek na Reprezentativní seznam UNESCO viditelně zvýšil. „*Samozřejmě mediální zájem o památky UNESCO tu je, i my vnímáme **zvýšený zájem médií**. Zvláště těch regionálních. Každý rok tu někdo je, aby*

*si občůzky natočil či nafotil do místních novin.“ (IOS) „Každý rok sem v době masopustu jezdí spousta dokumentaristů.“ (IOB) „Vyšší mediální zájem vnímáme daleko více, než zvýšenou návštěvnost“, prozradil informátor IOV. Místním obyvatelům **medializace nevadí**, ba naopak, jsou to právě média, díky kterým se veřejnost dovídá, že nemateriální památku UNESCO mohou turisté zažít právě zde. Díky medializaci do vesnic, **proudí více návštěvníků** a to i z ciziny. Jedinou výjimkou je obec Hamry, kde pocířovali mediální pozornost o jejich masopustní občůzky pouze první rok po jejich zápisu. „Zvýšený zájem médií tu sice byl, ale nepřineslo nám to žádnou popularitu, lidé do Hamrů nejezdí.“ (IOH) Jediný IRH je toho názoru, že „médiá se zajímají jen o negativní věci“, a tak jim na téma jako je tradiční český folklór nezbyvá čas.*

5.4 Propagace nehmotných památek agenturou CZECHTOURISM

Šetření v oblasti propagace Jízdy králů a masopustních občůzek bylo zaměřeno na reklamu jiných subjektů, než jsou pořadatelé akce anebo jinak aktivně zapojení účastníci. Sběr informací probíhal osobním průzkumem na centrále CzechTourism¹⁴ ve Vinohradské ulici v Praze v lednu letošního roku a soustředil se na počet propagačních letáků vztahujících se k jedné anebo druhé nehmotné památce.

Šetření propagačních brožurek a prospektů v pražské centrále agentury CzechTourism zjistilo, že se více koncentrují na hmotné památky UNESCO, které jsou vždy vyzdviženy jako to nejlepší, co je možné v daném regionu či kraji vidět. Nutno ale poznamenat, že v sekci Jihomoravského kraje několik letáků odkazuje na Jízdu králů, jako na TOP událost regionu Slovácko, ačkoliv ji předčí prvotně zapsaný Verbuňk. Zato hlinecké masopustní občůzky se objevují pouze

¹⁴ „**CzechTourism** – státní příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR..., jejímž základním cílem je propagace ČR, jako destinace CR...“ (CZECHTOURISM, 2016, ONLINE)

v samostatných prospektech UNESCO o imateriálních kulturních památkách ČR, který byl na centrále všehovšudy jeden. Sama obsluha informačního centra CzechTourism v Praze se k tomuto tématu při osobním lednovém setkání vyjádřila tak, že jí samotné chybí propagační materiály nehmotného dědictví UNESCO ČR, ale dodala, že vždy vyjdou v malém tisku a brzy jsou rozebrány.

5.5 Analýza výletů nabízených CK a CA

Šetření orientováno na vyhledávání nabídek výletů¹⁵ a zájezdů¹⁶ cestovních kanceláří¹⁷ a agentur¹⁸ (dále CK a CA) týkajících se hlineckých obchůzek a vlčnovské Jízdy králů probíhalo online prostřednictvím internetového vyhledávače google v březnu tohoto roku.

Pro obsahovou analýzu bylo vždy vybráno padesát šetřených odkazů, jež se zobrazily po zadání hesla “Zájezd Jízda králů Vlčnov” anebo “Zájezd masopustní obchůzka Hlinecko”. Internetové šetření zjistilo, že na svých webových stránkách prodávají jednodenní výlet do Vlčnova za Jízdu králů dvě cestovní kanceláře - CK GEOPS (GEOPS, 2016, online) a CK AZ-TOUR (CKAZTOUR, 2016, online) a jedna cestovní agentura - CA MIRTOUR (MIRTOUR, 2016, online). (viz Příloha 2) Zájezd obsahující Jízdu králů na rok 2016 ale nenabízí. Výlet či zájezd na masopustní obchůzky do Hlinecka neorganizuje žádná CK ani CA. Internetový průzkum navíc ukázal, že zájezdové balíčky do Vlčnova byly prodávány ještě před zápisem Jízdy králů na Seznam UNESCO. Šetření taktéž prokázalo, že z blízkých větších měst, jako jsou například Luhačovice, jsou pořádány autobusové svozy na Jízdu králů do Vlčnova.

¹⁵ **Výlet** – kratší cesta ne delší než 24 hodin a bez přenocování (ZELENKA, PÁSKOVÁ, 2012: 622)

¹⁶ **Zájezd** - předem sestavená kombinace alespoň dvou služeb CR, nabízená k prodeji za souhrnnou cenu a po dobu přesahující 24 hodin, anebo zahrnující ubytování přes noc (ZELENKA, PÁSKOVÁ, 2012: 636)

¹⁷ **„Cestovní kancelář** – organizace, která nabízí, rezervuje a prodává vlastní zájezdy...“ (ZELENKA, PÁSKOVÁ, 2012: 82)

¹⁸ **„Cestovní agentura** – organizace rezervující a prodávající jako zprostředkovatel jednotlivé služby CR a zájezdy vytvořené CK a Touroperátory koncovým zákazníkům“ (ZELENKA, PÁSKOVÁ, 2012: 81)

Obě šetření ukazují, že více propagovanou nehmotnou památkou České republiky je jednoznačně Jízda králů a tím je ve Vlčnově i podpořena větší masovost CR.

6 Shrnutí výsledků

Výsledky šetření ukázaly, jak silně dokáže CR ovlivnit nemotné kulturní památky a destinaci, ve které se nachází, obzvláště když se cíleně neřídí. Ačkoliv se všechny zmíněné vesnice, díky zvyku oceněným organizací UNESCO, staly pro turisty atraktivním a vyhledávaným místem, každá z nich s tímto faktem nakládá jinak. V případě dopadů CR na Vlčnov a Hlinecko se tak setkáváme se dvěma rozdílnými případy. Zato dopady CR na Jízdu králů a na masopustní obchůzky dopadly v obou případech stejně přívětivě.

U obou šetřených nemotných památek je pozitivním východiskem, že i přes veškerý turistický zájem, protože oběma nemateriálním kulturním památkám se zápisem na UNESCO zvedla nejen návštěvnost a stejně tak i pozornost médií, si Jízda králů ve Vlčnově i masopustní obchůzky ve Vortové, Studnici, Hamrech a Blatně zachovaly svou autenticitu. Nedochozí ke zneužívání imateriálních kulturních památek, kdy by daný zvyk předváděli místní obyvatelé, anebo herci jenom na základě poptávky turistů. Obě památky se váží k jednomu určitému datu a v tom jsou také pořádány. Ani královský ani masopustní průvod neprojízdí a nechodí vesnicí více než jednou za rok, jenom proto, že by si to turisté možná přáli. Navíc ze studie vyplývá, že budou tento tradiční folklór obyvatelé Vlčnova i Hlinecka praktikovat nadále, i kdyby turistický zájem opadl. Podstata zvyku totiž přetrvává - lidé ho pořádají hlavně kvůli sobě. Také na pořádání Jízdy či obchůzky nikdo cíleně nevydělává, nejedná se pouze o komerci, ačkoliv za zhlédnutí Jízdy králů ve Vlčnově se vybírá vstupné. Zvláštním případem je také konání masopustu na Veselém Kopci, kde je vstup zpoplatněn. Veškeré výdělků ze vstupenek však v obou situacích opětovně putují na přípravu a realizaci těchto událostí.

Největší negativní dopady nicméně nemá masový CR na nemotnou památku jako takovou, ale na destinaci s ní spojenou. Konkrétně na obyvatele, kteří v daném místě žijí. Jak vyplývá z první a jak ukázala druhá část praktické části, z hlediska propagace Jízda králů značně předstihla masopustní obchůzky a to si vybírá svou daň. Kvůli nadměrné reklamě, lákání turistů a organizovaných výletů do Vlčnova

údajně dochází k podráždění místních obyvatel zapříčiněnou nadbytečným počtem přijíždějících turistů. Ti místní občany totiž omezují v jejich běžném fungování. Dopravní infrastruktura i kapacita penzionů, hotelů a stravovacích zařízení nejen ve Vlčnově, ale i v okolí je výrazně přetížena. Nezvládají pojmout takové množství turistů. Návštěvníci taktéž svým lhostejným chováním narušují chod domácnosti vlčnovských obyvatel. Není výjimkou, že turisté bez dovolení vcházejí na pozemek a do příbytků Vlčnovjanů. Nejedná se ale o celoroční, nebo sezónní skutečnost, jde pouze o pár dní v roce a tak i přesto rezidenti snášejí všechny následky CR. Z prozkoumaných informací totiž vyplývá, že přes všechny zmíněné negativní vlivy je pro Vlčnov stále velkou výhodou mít na svém území památku UNESCO. Domácí obyvatelé jsou pyšní, že udržují tak uznávanou tradici, že se jejich vesnice zviditelňují, čím více lidí sem přijede, tím více se jich sem může vrátit a masový CR má za následek finanční prospěch především pro poskytovatele doplňkových služeb CR a prodejce tradičních výrobků. Naštěstí však nedochází k využívání přílivu turistů prodeji suvenýrů.

Zatímco ve Vlčnově by uvítali turistů méně, na Hlinecku se je naopak snaží přilákat, ačkoliv záleží na konkrétní vesnici. Turisté se zde nezdržují víc jak jeden den a ani jich není tolik, aby místa v ubytovacích či stravovacích zařízeních anebo parkovacích prostorech nedokázaly vystačit pro všechny. V případě masopustních obchůzek je dle provedeného výzkumu největším problémem jejich nízká propagace. Největší návštěvnost má obchůzka na Veselém Kopci, což je účelem a většinou vesnic je tento fakt vítán, protože pak si mohou místní obyvatelé masopust užít, aniž by je někdo omezoval, jako se to děje ve Vlčnově. Jsou si dobře vědomi, že k masovému CR nejsou masopustní obchůzky ani jejich vesnice přizpůsobeny. Na druhou stranu si ale uvědomují všechna pozitiva, která by jim mohla větší pozornost přinést.

7 Závěry a doporučení

Již teoretická východiska upozorňují na fakt, že spojení nemotných památek a CR funguje jenom tehdy, když tato pozoruhodnost primárně neslouží k nalákání turistů, a když nedochází k převýšení únosné kapacity území, na němž se památka nachází, z jakéhokoliv hlediska.

Šetření ukázalo, že **v případě obou** zkoumaných imateriálních kulturních památek **nedochází vlivem turistické poptávky ke ztrátě jejich autenticity či folklorizaci**. Pro Vlčnov i vesnice na Hlinecku má jejich lokální folklórní událost svůj smysl, něco pro ně znamená a nekoná se zde pro pouhé oko diváka. Nicméně výsledky naznačují, že **autenticita** průběhu **Jízdy králů** by mohla být velkým množstvím přihlížejících **ohrožena**. Stejně tak by se její interpretace velkým zájmem mohla zvrhnout v divadlo pro diváky. V případě Hlinecka by se za **formu folklorizace** dalo považovat **předvádění** masopustní občůzky **ve skanzenu Veselý Kopec**, kde se za ni vybírá vstupné. Z průzkumu ale vyplynulo, že strhnout větší pozornost návštěvníků je jejím účelem a může tady být organizována právě díky penězům vybraným za prodej vstupenek. Výsledky tedy uvádí, že masopustních občůzek ani Jízdy králů se zatím **problém komercializace netýká**, ačkoliv Jízda králů ve Vlčnově je zpoplatněna. Závěry šetření ale u obou nemateriálních památek připouští reálné riziko, že s přibývajícím popularitou a zájmem by na jejich konání mohl chtít někdo vydělat. Prozatím však ani jedna z nich **neslouží jako zdroj CR**. Závěry analýzy dále odhalují, že **převýšení únosné kapacity** v žádném případě neplatí pro Hlinecko, kdežto **Vlčnov** se s tímto negativním dopadem jasně potýká. **Fyzická infrastruktura** zde **není dostačující** pro tak velké množství turistů, stejně jako zde **dochází ke kongesci** v době konání festivalu. Ve Vlčnově dochází i k **převýšení socio-kulturní únosné kapacity**. **Masový CR** zde totiž **omezuje** místní obyvatele v jejich běžném životě. Dalo by se říci, že **po dobu** těchto tří dnů, **kdy se ve Vlčnově Jízda králů koná, dochází k turistifikaci**, protože na víkend je základní funkce Vlčnova jako sídla utlumena ve prospěch turistů. To vše zde vede k **turistické iritaci** místních obyvatel, kteří si na přítomnost velkého množství turistů stěžují. **Hlinecko** se naopak dle

výsledného šetření s problémy způsobenými masovým turismem nedá spojovat, ba naopak by zde **více turistů uvítali**.

Možným řešením pro Vlčnov i vesnice na Hlinecku by byl **správně řízený destinační management**. V případě Vlčnova by se měl týkat především **vyváženého toku turistů**. Vedení obce by se mělo zamyslet nad tím, zda-li propagace a zviditelňování Vlčnova za každou cenu stojí za snížení kvality života rezidentů během konání festivalu a riziko, že by se z Jízdy králů jako kulturní atraktivity mohla stát atrakce. Pro vedení obcí Vortová, Studnice, Hamry a městské části Blatno, potažmo i pro celý mikroregion Hlinecko by bylo vhodné více **spolupracovat s orgány** na regionální, krajské i celorepublikové úrovni, jež mají **na starost propagaci** kulturních památek, aby dosáhlo vyšší reklamy a dostalo se tak do povědomí širší veřejnosti. Mělo by však zvážit, jak tyto nástroje využít, aby nedošlo k již zmíněným nežádoucím dopadům, jako je tomu v případě vlčnovské Jízdy králů, anebo i daleko horším.

8 Seznam zdrojů

8.1 Knižní zdroje

- [1] BROUČEK, Stanislav (ed.) a Richard JEŘÁBEK (ed.). *Lidová kultura: národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska*. Vyd. 1. Praha: Etnologický ústav Akademie věd České republiky v Praze a Ústav evropské etnologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně v nakl. Mladá fronta, 2007, 3 sv. ISBN 978-80-204-1450-2.
- [2] FROLEC, Václav, Antonín PAVELČÍK a Metoděj ZEMEK. *Jízda králů: lidový obřad, hra, slavnost*. Praha: Teps, 1990. ISBN 80-7065-009-5.
- [3] FROLEC, Václav (ed.) a Josef TOMEŠ (ed.). *Masopustní tradice: památce PhDr. Josefa Tomše, CSc.* 1. vyd. Brno: Blok, 1979, 191 s., 123 fot. a barev. fot. na příl. Lidová kultura a současnost
- [4] GAJDOŠÍKOVÁ, Pavla (ed.). *Historie, kultura, poznání--: kulturní organizace zřizované Zlínským krajem: Kroměřížsko, Slovácko, Valašsko, Zlínsko a Luhačovicko*. Zlín: Zlínský kraj, 2010, 43 s. ISBN 978-80-254-9010-5.
- [5] GOELDNER, Charles R a J RITCHIE. *Cestovní ruch: principy, příklady, trendy*. 1. vyd. Brno: BizBooks, 2014, xviii, 545 s. ISBN 978-80-265-0298-2.
- [6] JILÍK, Jiří. *Záhadná jízda králů: příběh tradice zahalené tajemstvím*. Vyd. 2., V nakl. CPress vyd. 1. Brno: CPress, 2014, 183 s., [16] s. obr. příl. ISBN 978-80-264-0428-6.
- [7] KROB, Miroslav. *Památky UNESCO: UNESCO monuments = UNESCO Denkmäler*. Vyd. 1. Praha: Kvarta, 2007, 92 s. ISBN 978-80-86326-54-2.
- [8] KUČOVÁ, Věra. *Světové kulturní a přírodní dědictví UNESCO*. 1. vyd. Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2009, 199 s. Odborné a metodické publikace (Národní památkový ústav). ISBN 978-80-87104-52-1.
- [9] LANGHAMMEROVÁ, Jiřina. *Lidové zvyky: výroční obyčeje z Čech a Moravy*. Vyd. 1. Praha: Lidové noviny, 2004. ISBN 80-7106-525-0
- [10] PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*. Vyd. 2. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009, 298 s. ISBN 978-80-7435-006-1.

- [11] PATOČKA, Jiří a Eva HEŘMANOVÁ. *Lokální a regionální kultura v České republice: kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví*. Vydání první. Praha: ASPI, 2008, 199 stran. ISBN 978-80-7357-347-8.
- [12] PAVLICOVÁ, Martina. *Lidová kultura a její historicko-společenské reflexe: (mikrosociální sondy)*. Vyd. 1. Brno: Ústav evropské etnologie Masarykovy univerzity, 2007, 175 s. Etnologická studie, 3. ISBN 978-80-254-1044-8.
- [13] ROZEHNAL, Vladimír. *Města Pardubického kraje: Pardubice, Chrudim, Svitavy, Česká Třebová, Ústí nad Orlicí, Vysoké Mýto, Moravská Třebová, Hlinsko, Litomyšl, Lanškroun, Polička*. 1. vyd. Pardubice: e-smile.cz, 2015, 123 s. ISBN 978-80-88050-00-1.
- [14] ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012, 768 s. ISBN 978-80-7201-880-2.

8.2 Internetové zdroje

- [1] BLAHŮŠEK, Jan a Jarmila TETUROVÁ. *Jízda králů*. NÚLK [online]. 2012 [cit. 2016-11-01]. Dostupné z: <http://nulk.cz/Informace.aspx?sid=743&em=12>
- [2] CKAZTOUR.cz. *Detail zájezdu. Jízda králů Vlčnov*. [online]. 2016 [cit. 2016-31-03]. Dostupné z: <http://www.ckaztour.cz/detail-zajezdu/jizda-kralu-vlcnov/118116a/98246921d#tab-informace>
- [3] CZECHTOURISM.cz. *O CzechTourism. Základní informace*. [online]. 2016 [cit. 2016-31-03]. Dostupné z: <http://www.czechtourism.cz/o-czechtourism/zakladni-informace/>
- [4] ČERŇANSKÝ, Martin. *Světové dědictví UNESCO. Přírodní, kulturní, smíšené, nemateriální. Lidova-architektura* [online]. 2011 [cit. 2016-08-01]. Dostupné z: <http://www.lidova-architektura.cz/ochrana-pamatky/unesco/unesco-svetove-dedictvi.htm>

- [5] ČTK.cz. *Na Hlinecku začaly masopustní obchůzky zapsané na Seznam UNESCO*. [online]. 2016 [cit. 2016-31-01]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/na-hlinecku-zacaly-masopustni-obchuzky-zapsane-na-seznamu-unesco/1309261>
- [6] EN.UNESCO.org. *About us. Introducing UNESCO*. [online]. 2016a [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://en.unesco.org/about-us/introducing-unesco>
- [7] EN.UNESCO.org. *About us. Governing bodies*. [online]. 2016b [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://en.unesco.org/about-us/unescos-governing-bodies>
- [8] GEOPS.cz. *Zájezdy. Česká republika. Jízda králů ve Vlčnově*. [online]. 2016 [cit. 2016-31-03]. Dostupné z: <http://www.geops.cz/zajezdy/ceska-republika/jizda-kralu-ve-vlcnove/>
- [9] HEŘMANOVÁ, Eva a Věra KUČOVÁ. *Památka smíšená*. Artlexikon [online]. 2012 [cit. 2016-08-01]. Dostupné z: http://artslexikon.cz/index.php/Pam%C3%A1tka_sm%C3%AD%C5%A1en%C3%A1
- [10] HLINECKO.cz. *Menu obce*. [online]. 2016 [cit. 2016-28-01]. Dostupné z: http://www.hlinecko.cz/menu_obce/menu_obce.htm
- [11] HLINECKOREGION.cz. *Mikroregion Hlinecko*. [online]. 2008 [cit. 2016-28-01]. Dostupné z: http://www.hlineckoregion.cz/readarticle.php?article_id=8
- [12] HLUŠIČKOVÁ, Pavla a Lucie ŠEVČÍKOVÁ. *An intro to Czech Heritage*. Culturenet [online]. 2016 [cit. 2016-08-01]. Dostupné z: <http://www.culturenet.cz/en/Czech-in/heritage/an-intro-to-czech-heritage/>
- [13] JEŽKOVÁ, Marie. *Slovácký rok*. Dům kultury Kyjov [online]. 2016 [cit. 2016-15-01]. Dostupné z: <http://www.dum-kultury-kyjov.cz/dokument.php3?id=2>

- [14] KARÁSEK, Jan. *Vládu nad Kunovicemi převzal nový král i se svou družinou. Slovácký deník* [online]. 2014 [cit. 2016-14-01]. Dostupné z: http://slovacky.denik.cz/kultura_region/vladu-nad-kunovicemi-prevzal-novy-kral-i-se-svou-druzinou-20140518.html
- [15] KARÁSEK, Jan. *Z domova. Obrazem: Vlčnovem projel král se svou družinou. Deník* [online]. 2015a [cit. 2016-08-01]. Dostupné z: http://www.denik.cz/z_domova/obrazem-vlcnovem-projel-kral-se-svou-druzinou-20150531-08eb.html
- [16] KARÁSEK, Jan. *Galerie: Jízda králů ve Vlčnově 31. 5. 2015. Slovácký deník* [online]. 2015b [cit. 2016-10-04]. Dostupné z: <http://slovacky.denik.cz/galerie/jizda-kralu-ve-vlcnove-31-5-2015.html>
- [17] KSKVlčnov.cz. *Jízda králů Vlčnov. Jízda králů 2016.* [online]. [cit. 2016-05-04]. Dostupné z: <http://www.kskvlnov.cz/wp-content/uploads/program-2.jpg>
- [18] MALUŠOVÁ, Blanka. *Hlukem projela jízda králů, kraloval jí dvanáctiletý František. Slovácký deník* [online]. 2014 [cit. 2016-14-01]. Dostupné z: http://slovacky.denik.cz/kultura_region/hlukem-projela-jizda-kralu-kraloval-ji-dvanactilety-frantisek-20140706.html
- [19] MASHLINECKO.cz. *Regionální značka má nového držitele.* [online]. 2016 [cit. 2016-16-04]. Dostupné z: http://www.mashlinecko.cz/indexx.php?id=aktuality_detail&idd=20160412140430
- [20] MĚSTO-KUNOVICE.cz. *Město. Historie Kunovic.* [online]. 2016 [cit. 2016-11-01]. Dostupné z: <http://www.mesto-kunovice.cz/mesto/>
- [21] MIRTOUR.cz. *Katalog zájezdů. Poznávací zájezdy. Česká republika. Jednodenní.* [online]. 2016 [cit. 2016-31-03]. Dostupné z: <http://www.mirtour.cz/?strid=974>

- [22] MKCR.cz. *Kulturní dědictví. Regionální a národnostní kultura. Seznam nemateriálních statků tradiční a lidové kultury České republiky*. [online]. 2016 [cit. 2016-15-01]. Dostupné z: http://www.mkcr.cz/cz/kulturni-dedictvi/regionalni-a-narodnostni-kultura/seznam_nem_statku/seznam-nematerialnich-statku-tradicni-a-lidove-kultury-ceske-republiky-37400/
- [23] MZV.cz. *Ministerstvo zahraničních věcí České Republiky. ČR a UNESCO*. [online]. 2013a [cit. 2016-11-01]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/cr_v_mezinarodnich_organizacich/unesco/cr_a_unesco.html
- [24] MZV.cz. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky*. [online]. 2013b [cit. 2016-11-01]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/cr_v_mezinarodnich_organizacich/unesco/ceska_komise_pro_unesco/index.html
- [25] NÚLK.cz. *Národní ústav lidové kultury. Národní seznam*. [online]. 2016 [cit. 2016-11-01]. Dostupné z: <http://www.nulk.cz/Informace.aspx?sid=448>
- [26] NÚLK.cz. *Nominační dokumentace pro zápis Jízdy králů do Seznamu nemateriálních statků tradiční a lidové kultury České republiky*. [online]. 2009a [cit. 2016-11-01]. Dostupné z: http://www.nulk.cz/files/narodni_seznam/Nominace_narodni_seznam_jizdy_kralu.pdf
- [27] NÚLK.cz. *Nominační dokumentace pro zápis Vesnické masopustní obchůzky a masky na Hlinecku do Seznamu nemateriálních statků tradiční a lidové kultury České republiky*. [online]. 2009b [cit. 2016-29-01]. Dostupné z: http://www.nulk.cz/files/narodni_seznam/Nominace_narodni_seznam_masopustni_obchuzky.pdf
- [28] SLOVÁCKO.cz. *Slovácko. Úplný průvodce regionem*. [online]. 2008 [cit. 2016-14-01]. Dostupné z: <http://www.slovacko.cz/#>

- [29] UNESCO.org. *Intangible culture heritage*. [online]. 2003 [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://www.unesco.org/culture/ich/doc/src/00009-CS-PDF.pdf>
- [30] UNESCO.org. *What is Intangible Culture Heritage?* [online]. 2016a [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://www.unesco.org/culture/ich/en/what-is-intangible-heritage-00003>
- [31] UNESCO.org. *Lists of Intangible Culture Heritage*. [online]. 2016b [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://www.unesco.org/culture/ich/en/lists?display=default&text=&inscription=0&country=00217&multinational=3&type=00002&domain=0&display1=inscriptionID#tabs>
- [32] UNESCO.org. *Ride of the Kings in the south-east of the Czech Republic*. [online]. 2016c [cit. 2016-14-01]. Dostupné z: <http://www.unesco.org/culture/ich/en/RL/ride-of-the-kings-in-the-south-east-of-the-czech-republic-00564>
- [33] UNESCO.org. *Shrovetide door-to-door processions and masks in the villages of the Hlinecko area*. [online]. 2016d [cit. 2016-14-01]. Dostupné z: <http://www.unesco.org/culture/ich/en/RL/shrovetide-door-to-door-processions-and-masks-in-the-villages-of-the-hlinecko-area-00397?RL=00397>
- [34] UNESCO-CZECH.cz. *České dědictví UNESCO. Jízda králů představení*. [online]. 2016 [cit. 2016-14-01]. Dostupné z: <http://www.unesco-czech.cz/jizda-kralu/predstaveni/>
- [35] VESELÝ-KOPEC.eu. *O Veselém Kopci*. [online]. 2016 [cit. 2016-30-01]. Dostupné z: <https://www.vesely-kopec.eu/cs/o-veselem-kopci>
- [36] VLČNOV.cz. *Vlčnovský zpravodaj číslo 37*. [online]. 2013 [cit. 2016-14-01]. Dostupné z: http://www.vlcnov.cz/e_download.php?file=data/editor/493cs_12.pdf&original=13_zpravodaj_37.pdf

- [37] VOJANCOVÁ, Ilona. *Vesnické masopustní obchůzky a masky na Hlinecku*. Veselý-kopec [online]. 2016 [cit. 2016-29-01]. Dostupné z: <http://www.vesely-kopec.eu/vesnicke-masopustni-obchuzky-a-masky-na-hlinecku/>
- [38] VÝCHODNÍSLOVÁCKO.eu. *Mikroregion Východní Slovácko*. [online]. 2014 [cit. 2016-14-01]. Dostupné z: <http://www.vychodnislovacko.eu/>
- [39] WHC.UNESCO.org. *World Heritage Convention. World Heritage*. [online]. 1992 - 2016a [cit. 2016-06-01]. Dostupné z: <http://whc.unesco.org/en/about/>
- [40] WHC.UNESCO.org. *World Heritage Convention. Tentative lists*. [online]. 1992 - 2016b [cit. 2016-06-01]. Dostupné z: <http://whc.unesco.org/en/tentativelists/>
- [41] WHC.UNESCO.org. *World Heritage Convention. World Heritage List*. [online]. 1992 - 2016c [cit. 2016-06-01]. Dostupné z: <http://whc.unesco.org/en/list/>

8.3 Filmové nahrávky

- [1] RYŠAVÝ, Petr. *Ta naša kapela*. Česká televize [Hudebně zábavný cyklus]. Česká republika. [online]. 2012 [cit. 2016-29-01]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10121102832-ta-nasa-kapela/312295350030003/>
- [2] VRBA, Antonín. *Vlčnovská jízda králů je tady!*. Hlavní organizátorka Olga Floriánová prozrazuje všechny detaily letošního ročníku. Slovácko dnes [Interview] Česká republika. [online]. 2015 [cit. 2016-14-01]. Dostupné z: <http://www.slovackodnes.cz/?topic=vlcnovska-jizda-kralu-je-tady-hlavni-organizatorka-olga-florianova-prozrazuje-vsechny-detaily-letosniho-rocniku-videorozhovor-se-starostou-z-roku-2012-cerstve-promo-video>

9 Přílohy

9.1 Rozhovory

Příloha 1: Scénáře rozhovorů

Scénář rozhovoru 1: pracovník vedení obce Vlčnov, jeden z organizátorů Jízdy králů - člen KSK Vlčnov, účastník Jízdy králů, občan Vlčnova

Scénář otázek pro rozhovor

1. Jaké je Vaše vzdělání?

2. Jaké bylo a je vaše zaměstnání?

- *Jak dlouho se mu věnujete?*
- *Baví vás vaše povolání?*

3. Pocházíte z Vlčnova?

POKUD ANO

- *Zažil/a jste Jízdu králů jako dítě?*
- *Účastnil/a jste se průvodu Jízdy králů?*
- *Je podle Vás v Jízdě králů dříve a dnes nějaký rozdíl?*

POKUD NE

- *Co Vás přivedlo do Vlčnova, potažmo k tématu Jízdy králů?*

4. Co podle Vás dělá místní Jízdu králů autentickou? Jedinečnou? Nenapodobitelnou?

- *Proč právě toto?*

5. Ztrácí nebo neztrácí podle Vás vlčnovská Jízda králů svou autentičnost a jedinečnost?

POKUD ANO

- *Jak se to projevuje?*
- *Čím je to způsobeno?*
- *Co s tím lze dělat?*

POKUD NE

- *Je podle Vás atmosféra Jízdy králů stále stejná?*
- *Jak si to vysvětlujete?*

6. Proč myslíte, že se ve Vlčnově Jízda králů stále udržuje?

7. Vnímáte vznikající trend ožívování zvyku Jízdy králů i v dalších obcích, kde od tradice v minulosti upustili?

POKUD ANO

- *Proč myslíte, že tomu tak je?*
- *Je to dobře či špatně? Proč?*

POKUD NE

- *Proč myslíte, že o to nestojí?*
- *Je to dobře či špatně? Proč?*

8. Jak podle Vás ovlivnil Jízdu králů její zápis na Seznam UNESCO?

- *Pozitivně či negativně?*

- *Proč si to myslíte?*
- *Odkud to víte?*

9. Jak podle Vás ovlivnil Vlčnov zápis Jízdy králů na Seznam UNESCO?

- *Pozitivně či negativně?*
- *Proč si to myslíte?*
- *Odkud to víte?*

10. Kolik turistů se k Vám zavítá podívat na Jízdu králů?

- *Odkud to víte?*
- *Převládají turisté tuzemští nebo z ciziny?*
- *Odkud tuto informaci máte?*

11. Vnímáte vyšší návštěvnost turistů během konání Jízdy králů ve Vaší vesnici po jejím zapsání na Seznam UNESCO?

POKUD ANO

- *O kolik se počet návštěvníků zvýšil?*
- *Odkud to víte?*
- *Jsou s tím spojeny nějaké problémy?*
- *Jak je řešíte a s kým?*
- *Převládají turisté tuzemští nebo z ciziny?*
- *Odkud tuto informaci máte?*

POKUD NE

- *Odkud máte tyto informace?*
- *Proč myslíte, že to tak je?*

12. Jaký je finanční přínos turistů, kteří k Vám míří na Jízdu králů?

- *Velký? Malý? Žádný?*
- *Odkud to víte?*
- *Za co turisté utrácí?*
- *Zvýšily se tyto finanční příjmy po zápisu Jízdy králů na Seznam UNESCO?*
- *Kdo si nejvíc vydělá?*

13. Jak Vy a Vaši spoluobčané vnímáte turisty?

- *Pozitivně či negativně?*
- *Proč si to myslíte?*
- *Odkud to víte?*
- *Co s tím lze dělat?*

14. Přizpůsobujete se jakýmkoliv způsobem turistům v době konání Jízdy králů?

- *Proč myslíte, že tomu tak je?*

15. Jezdí do Vlčnova turisté pouze na Jízdu králů v neděli anebo zde setrvávají po celou dobu festivalu?

POKUD ANO

- *Odkud to víte?*
- *Proč si myslíte, že tomu tak je?*
- *Kde turisté přespávají?*
- *Je ubytovací kapacita pro turisty dostačující?*

POKUD NE

- *Odkud to víte?*
- *Proč si myslíte, že tomu tak je?*

16. Zvýšil se zájem médií o Jízdu králů a Vlčnov po jejím zapsání na Seznam UNESCO?

POKUD ANO

- *Jakých médií?*
- *Jak se to projevuje?*
- *Je Vám takový zájem příjemný či nepříjemný? Proč?*

POKUD NE

- *Proč myslíte, že to tak je?*

17. Jak propagujete vlčnovskou Jízdu králů?

- *Je anebo není propagace dostatečná?*
- *Co s tím lze dělat?*

18. Kam myslíte, že by mohl vést vzrůstající příval turistů na Jízdě králů ve Vlčnově?

- *Proč si to myslíte?*
- *Co s tím/kým lze dělat?*

19. Jak vnímáte fakt, že se zajela Jízda králů v rámci Svatojánských slavností v Praze?

- *Pozitivně či negativně? Proč?*

20. Jaké jsou podle Vás pozitivní či negativní dopady cestovního ruchu na průběh a podobu Jízdy králů?

21. Jaké jsou podle Vás pozitivní či negativní dopady cestovního ruchu na Vlčnov, jako destinaci nehmotné kulturní památky UNESCO?

Scénář rozhovoru 2: pracovník MAS Východní Slovácko, pracovník NÚLK Strážnice

Scénář otázek pro rozhovor

1. Jaké je Vaše vzdělání?

2. Jaké bylo a je vaše zaměstnání?

- *Jak dlouho se mu věnujete?*
- *Baví vás vaše povolání?*

3. Pocházíte z Vlčnova?

POKUD ANO

- *Zažil/a jste Jízdu králů jako dítě?*
- *Účastnil/a jste se průvodu Jízdy králů?*
- *Je podle Vás v Jízdě králů dříve a dnes nějaký rozdíl?*

POKUD NE

- *Co Vás přivedlo k tématu Jízdy králů?*

4. Co podle Vás dělá vlčnovskou Jízdu králů autentickou? Jedinečnou? Nenapodobitelnou?

- *Proč právě toto?*

5. Ztrácí nebo neztrácí podle Vás vlčnovská Jízda králů svou autentičnost a jedinečnost?

POKUD ANO

- *Jak se to projevuje?*
- *Čím je to způsobeno?*
- *Co s tím lze dělat?*

POKUD NE

- *Je podle Vás atmosféra Jízdy králů stále stejná?*
- *Jak si to vysvětlujete?*

6. Proč myslíte, že se ve Vlčnově Jízda králů stále udržuje?

7. Vnímáte vznikající trend ožívání zvyku Jízdy králů i v dalších obcích, kde od tradice v minulosti upustili?

POKUD ANO

- *Proč myslíte, že tomu tak je?*
- *Je to dobře či špatně? Proč?*

POKUD NE

- *Proč myslíte, že o to nestojí?*
- *Je to dobře či špatně? Proč?*

8. Jak podle Vás ovlivnil Jízdu králů její zápis na Seznam UNESCO?

- *Pozitivně či negativně?*
- *Proč si to myslíte?*
- *Odkud to víte?*

9. Jak podle Vás ovlivnil Vlčnov zápis Jízdy králů na Seznam UNESCO?

- *Pozitivně či negativně?*
- *Proč si to myslíte?*
- *Odkud to víte?*

10. Vnímáte vyšší návštěvnost turistů během konání Jízdy králů ve Vlčnově po jejím zapsání na Seznam UNESCO?

POKUD ANO

- *O kolik se počet návštěvníků zvýšil?*
- *Odkud to víte?*
- *Jsou s tím spojeny nějaké problémy?*
- *Jak je řešíte a s kým?*
- *Převládají turisté tuzemští nebo z ciziny?*
- *Odkud tuto informaci máte?*

POKUD NE

- *Odkud máte tyto informace?*
- *Proč myslíte, že to tak je?*

11. Domníváte se, že se zvýšil finanční příjem plynoucí z návštěvnosti Jízdy králů jejím pořadatelům ve Vlčnově po zapsání Jízdy králů na Seznam UNESCO?

POKUD ANO

- *Víte o kolik?*
- *Odkud to víte?*

POKUD NE

- *Proč myslíte, že tomu tak je?*

12. Myslíte, že se zvýšil finanční příjem plynoucí z návštěvnosti Jízdy králů ve Vlčnově jiným subjektům, než jsou její pořadatelé, po zápisu Jízdy králů na Seznam UNESCO?

POKUD ANO

- *Víte o kolik?*
- *Odkud to víte?*
- *Za co turisté utrácí?*
- *Kdo si nejvíce vydělá?*
- *Proč si myslíte, že tomu tak je?*

POKUD NE

- *Proč myslíte, že tomu tak je?*

13. Jak podle Vás obyvatelé Vlčnova vnímají turisty?

- *Pozitivně či negativně?*
- *Proč si to myslíte?*

- *Odkud to víte?*
- *Co s tím lze dělat?*

14. Přizpůsobují se občané Vlčnova jakýmkoliv způsobem turistům v době konání Jízdy králů?

- *Odkud to víte?*
- *Proč myslíte, že tomu tak je?*

15. Víte, zda do Vlčnova jezdí turisté pouze na Jízdu králů v neděli anebo zde setrvávají po celou dobu festivalu?

POKUD ANO

- *Odkud to víte?*
- *Proč si myslíte, že tomu tak je?*
- *Kde turisté přespávají?*
- *Je ubytovací kapacita pro turisty dostačující?*

POKUD NE

- *Odkud to víte?*
- *Proč si myslíte, že tomu tak je?*

16. Zvýšil se zájem médií o Jízdu králů a Vlčnov po jejím zapsání na Seznam UNESCO?

POKUD ANO

- *Jakých médií?*
- *Jak se to projevuje?*
- *Je Vám takový zájem příjemný či nepříjemný? Proč?*

POKUD NE

- *Proč myslíte, že to tak je?*

17. Jak mikroregion Východní Slovácko a obec Vlčnov propaguje Jízdu králů?

- *Je anebo není propagace dostatečná?*
- *Co s tím lze dělat?*

18. Kam myslíte, že by mohl vést vzrůstající příval turistů na Jízdě králů ve Vlčnově?

- *Proč si to myslíte?*
- *Co s tím/kým lze dělat?*

19. Jak vnímáte fakt, že se zajela Jízda králů v rámci Svatojánských slavností v Praze?

- *Pozitivně či negativně? Proč?*

20. Jaké jsou podle Vás pozitivní či negativní dopady cestovního ruchu na průběh a podobu Jízdy králů?

21. Jaké jsou podle Vás pozitivní či negativní dopady cestovního ruchu na Vlčnov, jako destinaci nehmotné kulturní památky UNESCO?

Scénář rozhovoru 3: iniciátor zápisu masopustních obchůzek a masek na Seznam UNESCO, pracovník Souboru lidových staveb Vysočina

Scénář otázek pro rozhovor

1. Jaké je Vaše vzdělání?

2. Jaké bylo a je vaše zaměstnání?

- *Jak dlouho se mu věnujete?*
- *Baví vás vaše povolání?*

3. Pocházíte z Hlinecka?

POKUD ANO

- *Zažil/a jste masopustní obchůzky jako dítě?*
- *Účastnil/a jste se masopustního průvodu?*
- *Je podle Vás v masopustních obchůzkách dříve a dnes nějaký rozdíl?*

POKUD NE

- *Co Vás přivedlo k tématu masopustních obchůzek?*

4. Co pro Vás bylo hlavní motivací zápisu masopustních obchůzek na Hlinecku na Seznam UNESCO?

- *Proč právě toto?*

5. Co podle Vás dělá místní masopustní obchůzky autentickými? Jedinečnými? Nenapodobitelnými?

- *Proč právě toto?*

6. Ztrácí nebo neztrácí podle Vás masopustní obchůzky autentičnost a jedinečnost?

POKUD ANO

- *Jak se to projevuje?*
- *Čím je to způsobeno?*
- *Co s tím lze dělat?*

POKUD NE

- *Je podle Vás atmosféra masopustních obchůzek stále stejná?*
- *Jak si to vysvětlujete?*

7. Proč myslíte, že se na Hlinecku masopustní obchůzky stále udržují?

8. Vnímáte vznikající trend ožívování masopustních obchůzek i v dalších obcích, kde od tradice v minulosti upustili?

POKUD ANO

- *Proč myslíte, že tomu tak je?*
- *Je to dobře či špatně? Proč?*

POKUD NE

- *Proč myslíte, že o to nestojí?*
- *Je to dobře či špatně? Proč?*

9. Jak podle Vás ovlivnil masopustní obchůzky jejich zápis na Seznam UNESCO?

- *Pozitivně či negativně?*
- *Proč si to myslíte?*
- *Odkud to víte?*

10. Jak podle Vás ovlivnilo Hlinecko zápis masopustních obchůzek na Seznam UNESCO?

- *Pozitivně či negativně?*
- *Proč si to myslíte?*
- *Odkud to víte?*

11. Vnímáte vyšší zájem turistů o „zhlédnutí“ masopustních obchůzek po jejich zapsání na Seznam UNESCO ve vesnicích, kde se běžně konají?

POKUD ANO

- *Odkud máte tyto informace?*
- *Převažují tuzemští nebo cizí turisté?*
- *Proč myslíte, že tomu tak je?*

POKUD NE

- *Odkud máte tyto informace?*
- *Proč myslíte, že to tak je?*

12. Domníváte se, že se zvýšil finanční příjem plynoucí z návštěvnosti masopustu pořadatelům obchůzky po jejím zapsání na Seznam UNESCO?

POKUD ANO

- *Víte o kolik?*
- *Odkud to víte?*

POKUD NE

- *Proč myslíte, že tomu tak je?*

13. Myslíte, že se zvýšil finanční příjem plynoucí z návštěvnosti obchůzky jiným subjektům, než jsou její pořadatelé, po zápisu obchůzek na Seznam UNESCO?

POKUD ANO

- *Za co turisté utrácí?*

- *Odkud to víte?*
- *Proč si myslíte, že tomu tak je?*

POKUD NE

- *Proč myslíte, že tomu tak je?*

14. Jak myslíte, že obyvatelé obcí, kde se masopustní obchůzky konají, vnímají turisty?

- *Pozitivně či negativně?*
- *Proč si to myslíte?*
- *Odkud to víte?*
- *Co s tím lze dělat?*

15. Přizpůsobují se nějakým způsobem obyvatelé obcí, kde se masopustní obchůzky konají, turistům v době konání masopustních obchůzek?

- *Proč myslíte, že tomu tak je?*

16. V době konání obchůzky sem turisté jezdí pouze v masopustní sobotu nebo zde přespávají?

POKUD ANO

- *Odkud to víte?*
- *Proč si myslíte, že tomu tak je?*
- *Kde turisté přespávají?*
- *Je ubytovací kapacita pro turisty dostačující?*

POKUD NE

- *Odkud to víte?*
- *Proč si si myslíte, že tomu tak je?*

17. Zvýšil se zájem médií o masopustní obchůzky a o Hlinecko po jejich zápisu na Reprezentativní seznam UNESCO?

- *Jakých médií?*
- *Jak se to projevuje?*
- *Je Vám takový zájem příjemný či nepříjemný? Proč?*

18. K čemu myslíte, že by mohl vést vzrůstající příval turistů na masopustních obchůzkách?

- *Proč?*
- *Co s tím lze dělat?*

19. Jak se angažujete v organizaci masopustní obchůzky na Veselém Kopci?

20. Jste spokojena s průběhem obchůzky na Veselém Kopci?

- *Co považujete za její největší přínos?*
- *Co považujete za největší negativum?*
- *Co s tím lze dělat?*

21. Zvýšila se návštěvnost masopustu na Veselém Kopci po zapsání masopustních obchůzek na Seznam UNESCO?

POKUD ANO

- *Víte o kolik?*
- *Odkud to víte?*
- *Převažují tuzemští nebo cizí turisté?*
- *Odkud máte tyto informace?*
- *Proč myslíte, že to tak je?*

POKUD NE

- *Jak si to vysvětlujete?*

22. Zvýšily se finanční příjmy pořadatele masopustu na Veselém Kopci po zápisu masopustních obchůzek na Seznam UNESCO?

POKUD ANO

- *Víte o kolik?*

POKUD NE

- *Proč myslíte, že to tak je?*

23. Jak mikroregion Hlinecko propaguje skutečnost, že má na svém území památku UNESCO?

- *Je anebo není propagace dostatečná?*
- *Co s tím lze dělat?*

24. Jaké jsou podle Vás pozitivní či negativní dopady cestovního ruchu na průběh a podobu masopustní obchůzky?

25. Jaké jsou podle Vás pozitivní či negativní dopady cestovního ruchu na mikroregion Hlinecko, jako destinaci nehmotné kulturní památky UNESCO?

Scénář rozhovoru 4: pracovník MAS Hlinecko

Scénář otázek pro rozhovor

1. Jaké je Vaše vzdělání?

2. Jaké bylo a je vaše zaměstnání?

- *Jak dlouho se mu věnujete?*
- *Baví vás vaše povolání?*

3. Pocházíte z Hlinecka?

POKUD ANO

- *Zažil/a jste masopustní obchůzky jako dítě?*
- *Účastnil/a jste se masopustního průvodu?*
- *Je podle Vás v masopustních obchůzkách dříve a dnes nějaký rozdíl?*

POKUD NE

- *Co Vás přivedlo k tématu masopustních obchůzek?*

4. Co podle Vás dělá místní masopustní obchůzky autentickými? Jedinečnými? Nenapodobitelnými?

- *Proč právě toto?*

5. Ztrácí nebo neztrácí podle Vás masopustní obchůzky autentičnost a jedinečnost?

POKUD ANO

- *Jak se to projevuje?*
- *Čím je to způsobeno?*
- *Co s tím lze dělat?*

POKUD NE

- *Je podle Vás atmosféra masopustních obchůzek stále stejná?*
- *Jak si to vysvětlujete?*

6. Proč myslíte, že se na Hlinecku masopustní obchůzky stále udržují?

7. Vnímáte vznikající trend ožívání masopustních obchůzek i v dalších obcích, kde od tradice v minulosti upustili?

POKUD ANO

- *Proč myslíte, že tomu tak je?*
- *Je to dobře či špatně? Proč?*

POKUD NE

- *Proč myslíte, že o to nestojí?*
- *Je to dobře či špatně? Proč?*

8. Jak podle Vás ovlivnil masopustní obchůzky jejich zápis na Seznam UNESCO?

- *Pozitivně či negativně?*
- *Proč si to myslíte?*
- *Odkud to víte?*

9. Jak podle Vás ovlivnilo Hlinecko zápis masopustních obchůzek na Seznam UNESCO?

- *Pozitivně či negativně?*
- *Proč si to myslíte?*
- *Odkud to víte?*

10. Vnímáte vyšší zájem turistů o „zhlédnutí“ masopustních obchůzek po jejich zapsání na Seznam UNESCO ve vesnicích, kde se běžně konají?

POKUD ANO

- *Odkud máte tyto informace?*
- *Převažují tuzemští nebo cizí turisté?*
- *Proč myslíte, že tomu tak je?*

POKUD NE

- *Odkud máte tyto informace?*
- *Proč myslíte, že to tak je?*

11. Domníváte se, že se zvýšil finanční příjem plynoucí z návštěvnosti masopustu pořadatelům obchůzky po jejím zapsání na Seznam UNESCO?

POKUD ANO

- *Víte o kolik?*
- *Odkud to víte?*

POKUD NE

- *Proč myslíte, že tomu tak je?*

12. Myslíte, že se zvýšil finanční příjem plynoucí z návštěvnosti obchůzky jiným subjektům, než jsou její pořadatelé, po zápisu obchůzek na Seznam UNESCO?

POKUD ANO

- *Za co turisté utrácí?*
- *Odkud to víte?*
- *Proč si myslíte, že tomu tak je?*

POKUD NE

- *Proč myslíte, že tomu tak je?*

13. Jak myslíte, že obyvatelé obcí, kde se masopustní obchůzky konají, vnímají turisty?

- *Pozitivně či negativně?*
- *Proč si to myslíte?*
- *Odkud to víte?*
- *Co s tím lze dělat?*

14. Přizpůsobují se nějakým způsobem obyvatelé obcí, kde se masopustní obchůzky konají, turistům v době konání masopustních obchůzek?

- *Proč myslíte, že tomu tak je?*

15. V době konání obchůzky sem turisté jezdí pouze v masopustní sobotu nebo zde přespávají?

POKUD ANO

- *Odkud to víte?*
- *Proč si myslíte, že tomu tak je?*
- *Kde turisté přespávají?*
- *Je ubytovací kapacita pro turisty dostačující?*

POKUD NE

- *Odkud to víte?*
- *Proč si myslíte, že tomu tak je?*

16. Zvýšil se zájem médií o masopustní obchůzky a o Hlinecko po jejich zápisu na Reprezentativní seznam UNESCO?

- *Jakých médií?*
- *Jak se to projevuje?*
- *Je Vám takový zájem příjemný či nepříjemný? Proč?*

17. K čemu myslíte, že by mohl vést vzrůstající příval turistů na masopustních obchůzkách?

- *Proč?*
- *Co s tím lze dělat?*

18. Jak vnímáte masopustní obchůzku na Veselém Kopci?

- *Co považujete za její největší přínos?*
- *Co považujete za největší negativum?*
- *Co s tím lze dělat?*

19. Jak mikroregion Hlinecko propaguje skutečnost, že má na svém území památku UNESCO?

- *Je anebo není propagace dostatečná?*
- *Co s tím lze dělat?*

20. Jaké jsou podle Vás pozitivní či negativní dopady cestovního ruchu na průběh a podobu masopustní obchůzky?

21. Jaké jsou podle Vás pozitivní či negativní dopady cestovního ruchu na mikroregion Hlinecko, jako destinaci nehmotné kulturní památky UNESCO?

Scénář rozhovoru 5: vedení obce Blatno, Hamry, Studnice, Vortová

Scénář otázek pro rozhovor

1. Jaké je Vaše vzdělání?

2. Jaké bylo a je vaše zaměstnání?

- *Jak dlouho se mu věnujete?*
- *Baví vás vaše povolání?*

3. Pocházíte z Hlinecka?

POKUD ANO

- *Zažil/a jste masopustní obchůzky jako dítě?*
- *Účastnil/a jste se masopustního průvodu?*
- *Je podle Vás v masopustních obchůzkách dříve a dnes nějaký rozdíl?*

POKUD NE

- *Co Vás přivedlo do Hlinecka, potažmo k tématu masopustních obchůzek?*

4. Co podle Vás dělá místní masopustní obchůzky autentickými? Jedinečnými? Nenapodobitelnými?

- *Proč právě toto?*

5. Ztrácí nebo neztrácí podle Vás masopustní obchůzky autentičnost a jedinečnost?

POKUD ANO

- *Jak se to projevuje?*
- *Čím je to způsobeno?*
- *Co s tím lze dělat?*

POKUD NE

- *Je podle Vás atmosféra masopustních obchůzek stále stejná?*
- *Jak si to vysvětlujete?*

6. Proč myslíte, že se na Hlinecku masopustní obchůzky stále udržují?

7. Vnímáte vznikající trend ožívování masopustních obchůzek i v dalších obcích, kde od tradice v minulosti upustili?

POKUD ANO

- *Proč myslíte, že tomu tak je?*
- *Je to dobře či špatně? Proč?*

POKUD NE

- *Proč myslíte, že o to nestojí?*
- *Je to dobře či špatně? Proč?*

8. Jak podle Vás ovlivnil masopustní obchůzky jejich zápis na Seznam UNESCO?

- *Pozitivně či negativně?*
- *Proč si to myslíte?*
- *Odkud to víte?*

9. Jak podle Vás ovlivnil Vaši obec zápis masopustních obchůzek na Seznam UNESCO?

- *Pozitivně či negativně?*
- *Proč si to myslíte?*
- *Odkud to víte?*

10. Kolik turistů se k Vám zavítá podívat na masopustní obchůzky?

- *Odkud to víte?*
- *Převládají turisté tuzemští nebo z ciziny?*
- *Odkud tuto informaci máte?*

11. Vnímáte vyšší návštěvnost turistů masopustní obchůzky ve Vaší vesnici po jejím zapsání na Seznam UNESCO?

POKUD ANO

- *O kolik se počet návštěvníků zvýšil?*
- *Odkud to víte?*
- *Jsou s tím spojeny nějaké problémy?*
- *Jak je řešíte a s kým?*
- *Převládají turisté tuzemští nebo z ciziny?*
- *Odkud tuto informaci máte?*

POKUD NE

- *Odkud máte tyto informace?*
- *Proč myslíte, že to tak je?*

12. Jaký je finanční přínos turistů, zda-li je nějaký, kteří k Vám míří na vesnické obchůzky?

- *Velký? Malý? Žádný?*
- *Odkud to víte?*
- *Za co turisté utrací?*
- *Zvýšily se tyto finanční příjmy po zápisu masopustních obchůzek na Seznam UNESCO?*
- *Kdo si nejvíc vydělá?*

13. Jak Vy a Vaši spoluobčané vnímáte turisty?

- *Pozitivně či negativně?*
- *Proč si to myslíte?*
- *Odkud to víte?*
- *Co s tím lze dělat?*

14. Přizpůsobujete se jakýmkoliv způsobem turistům v době konání masopustní obchůzky?

- *Proč myslíte, že tomu tak je?*

15. V době konání obchůzky sem turisté jezdí pouze v masopustní sobotu nebo zde přespávají?

POKUD ANO

- *Odkud to víte?*
- *Proč si myslíte, že tomu tak je?*
- *Kde turisté přespávají?*
- *Je ubytovací kapacita pro turisty dostačující?*

POKUD NE

- *Odkud to víte?*
- *Proč si myslíte, že tomu tak je?*

16. Zvýšil se zájem médií o Vaši obec po zapsání masopustních obchůzek na Seznam UNESCO?

POKUD ANO

- *Jakých médií?*
- *Jak se to projevuje?*
- *Je Vám takový zájem příjemný či nepříjemný? Proč?*

POKUD NE

- *Proč myslíte, že to tak je?*

17. Jak propagujete masopustní obchůzku ve Vaší obci?

- *Je anebo není propagace dostatečná?*
- *Co s tím lze dělat?*

18. Kam myslíte, že by mohl vést vzrůstající příval turistů na masopustní obchůzce ve Vaší vesnici?

- *Proč si to myslíte?*
- *Co s tím/kým lze dělat?*

19. Jak vnímáte masopustní obchůzku na Veselém kopci?

- *Co považujete za její největší přínos?*
- *Co považujete za největší negativum?*
- *Co s tím lze dělat?*

20. Jaké jsou podle Vás pozitivní či negativní dopady cestovního ruchu na průběh a podobu masopustní obchůzky?

21. Jaké jsou podle Vás pozitivní či negativní dopady cestovního ruchu na Vaši obec, jako destinaci nehmotné kulturní památky UNESCO?

9.2 Obrázky

Příloha 2: Nabídka výletů Jízda králů ve Vlčnově 2016 od vybraných CK a CA

Výlet do Vlčnova č.1: CK Geops

Zdroj: Geops.cz, 2016

www.geops.cz/zajezdy/ceska-republika/jizda-kralu-ve-vlcnove/

LAST MINUTE 924-16 - Jízda králů ve Vlčnově 2016

zobrazit podobné zájezdy

Název	Datum	Datum návratu	Dospělý od	Objednat
61-743	29.03.16	29.03.16	890,-	

Základní cena zahrnuje
dopravu autobusem, průvodce

Základní cena nezahrnuje
komplexní pojištění, vstupné na slavnost a vše, co není zahrnuto v pološce Cena zahrnuje

Příplatky
84 CZK komplexní pojištění
20 CZK pojištění léčebných výloh

návod: postup při objednávání zájezdů
tip: NENALEZLI JSTE VHODNÝ TERMÍN, NEBO JE JIŽ ZÁJEZD ODJETÝ - POUŽÍTE VYHLEDÁVAČ V HORNÍ ČÁSTI STRÁNKY

Jednodenní zájezd na jednu z našich nejhezčích slavností - vlčnovskou Jízdu králů. Slavnostní jízda a přehlídka velmi malebných vlčnovjanských krojů.



Program
odjezd z Prahy ráno, po trase dle dohody, Morava, příjezd do **VLČNOVA** a účast na oblíbené **Jízdě králů - mimořádná folklórní slavnost**, zapsaná na listině nehmotného světového dědictví UNESCO, občerstvení královské družiny na okrašených koních po vesnici, s králem, kterým je mladý muž přestrojený za ženu, 200 let stará tradice s původními kořeny ve středověku, zakládá se na staré místní pověsti a může mít i předkřesťanský původ, překrásné kroje, lidová hudba, vynikající víno, večer návrat

Doprava
klimatizovaným autobusem s prodejem nápojů

Orientační ceny vstupného
Vstupné na slavnost ve Vlčnově je přibližně 130 korun.

Výlet do Vlčnova 2: CK AZTour

Zdroj: Aztour.cz, 2016


www.ckaztour.cz/detail-zajezdu/jizda-kralu-vlcnov/118116a/98246921d

zajezdy pro kolektivy
Přímá akce
www.zajezdyproskupiny.cz
katalog2016proweb.ppt

KATALOG KE STAŽENÍ

Vložení e-mailu souhlasíte se zasláním novinek. Odláskit se můžete zde.
Váš E-mail:
@
Odeslat

Jízda králů Vlčnov
Česká republika » Slovácko
Program



Termín:
29.5.2016 - 29.5.2016
[Další termíny](#)

Délka:
1 den

Doprava:
6 odjezdových míst

Strava:
Bez stravy

Cena od:
690 Kč

Typ zájezdu:
Poznávací

Adresa:
Staroměstská čp.592, 739 61 Trinec
(U autobusového stanoviště naproti restaurace Záchytka)

Pondělí – Pátek: 9:00 – 17:00 hodin

Tel.: 558 986 800
tel.: 558 551 187-9
fax.: 558 551 190

Informace Ceník a objednávka Mapa Recenze hotelu Další termíny

Popis
Jízda králů je známý lidový zvyk, spojený většinou s křesťanským svátkem. V minulosti bylo jeho dodržování hojně, zachovalo se však pouze na Slovácku a Hané. V roce 2011 byla tato událost zapsána na seznam Mistrovských děl ústního a nehmotného dědictví lidstva organizace UNESCO.

Doprava
BUS - Trasa L – Karviná, Český Těšín, Třinec, Havířov, Ostrava, Frýdek-Místek, Nový Jičín

Program
Jediná jízda králů, která se jezdí podle dávného zvyku. Dopoledne objíždějí královské družiny na omašlených koních. Strojený koně krále. Krojovaný průvod s Jízdou králů (UNESCO), sledování folklórních pořadů na podlích po vesnici, jarmark lidových výrobků (slivovice, víno v „bůdách“ místních vinařů, vlčnovské vdolečky aj.). Možnost prohlídky Muzea pálení, odjezd, návrat do 22.00 hodin

Cena zahrnuje
Dopravu zájezd, autobusem, průvodce CK.

Cena nezahrnuje

Výlet do Vlčnova č.3: CA Mirtour

Zdroj: *Mirtour.cz*, 2016

VLČNOVSKÉ SLAVNOSTI
JÍZDA KRÁLŮ

Termin: 29.5.2016
Cena: **550,-Kč**

Program:
Jarmark lidových výrobků
Přijetí královské družiny
Veselá dědina- folklórní pořad po vesnici, koncerty dechových hudeb, vystoupení dětských souborů a výstavy
Jízda králů- objížďka královské družiny s králem na omašlených koních po vesnici a krojovaným průvodem
Zpívání pro krále- přechod na stadion s pěveckým vystoupením
Muzikantská rozlúčka

V ceně:
doprava BUS, vstupenka, průvodce



mirtour@mirtour.cz
www.mirtour.cz

CESTOVNÍ KANCELÁŘ
MIRTOUR

Příloha 3: Logo regionálního produktu MAS Hlinecko

Zdroj: *Mashlinecko.cz*, 2016



9.3 Fotografie

Příloha 4: Jízda králů ve Vlčnově 2015

Jízda králů ve Vlčnově 2015 č.1: Novináři fotografují strojení krále

Zdroj: *Karásek, 2015b*



Jízda králů ve Vlčnově 2015 č.2: Turisté přihlízející královskému průvodu

Zdroj: *Karásek, 2015b*



Jízda králů ve Vlčnově 2015 č.3: Turisté přihlízející královskému průvodu
Zdroj: *Karásek, 2015b*



Jízda králů ve Vlčnově 2015 č.4: Turistka zkouší jízdu na koni
Zdroj: *Karásek, 2015b*



Příloha 5: Obec Studnice na Hlinecku

Obec Studnice na Hlinecku č. 1: Masopustní obchůzka

Zdroj: *Vlastní zpracování leden 2016*



Obec Studnice na Hlinecku č. 2: Masopustní obchůzka

Zdroj: *Vlastní zpracování leden 2016*



Příloha 6: Skanzen Veselý Kopec

Skanzen Veselý Kopec č. 1: Pozvánka na Masopust

Zdroj: *Vlastní zpracování leden 2016*



Skanzen Veselý Kopec č. 2: Stánkový prodej před branami Skanzenu během konání obchůzky

Zdroj: *Vlastní zpracování leden 2016*



Skanzen Veselý Kopec č. 3: Masopustní zabíjačka v době konání občůzky
Zdroj: *Vlastní zpracování leden 2016*



Skanzen Veselý Kopec č. 4: Masopustní občůzka
Zdroj: *Vlastní zpracování leden 2016*



Skanzen Veselý Kopec č. 5: Masopustní obchůzka
Zdroj: *Vlastní zpracování leden 2016*



Příloha 7: Zadání k závěrečné práci

Univerzita Hradec Králové
Faculty of Informatics and Management
Akademický rok: 2015/2016

Studijní program: Economics and Management
Forma: Full-time
Obor/komb.: Management cestovního ruchu - anglický jazyk
(mcr-p-n)

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
Nováková Veronika	Hněvčoves 6, Hněvčoves	11301108

TÉMA ČESKY:

Nehmotné dědictví a cestovní ruch

TÉMA ANGLICKY:

Intangible Heritage and Tourism

VEDOUcí PRÁCE:

Mgr. Michal Treusil, Ph.D. - KRČR

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Cíl práce

Studie dopadů cestovního ruchu na nehmotné kulturní dědictví v České Republice

Osnova

1. Úvod
2. Cíl práce a metodický postup
3. Teoretická východiska
 - 3.1 UNESCO
 - 3.2 Hmotné a nehmotné kulturní dědictví
 - 3.3 Dopady cestovního ruchu na nehmotné kulturní dědictví
 - 3.4 UNESCO a Česká Republika
 - 3.5 Nehmotné kulturní dědictví v České Republice
4. Případová studie - Jízda králů a masopust na Hlínecku
 - 4.1 Dopady cestovního ruchu na Jízdu králů a masopust na Hlínecku
 - 4.2 Průběh šetření
 - 4.3 Výsledky šetření a jejich zhodnocení
5. Shrnutí výsledků
6. Závěry a doporučení
7. Seznam použité literatury
8. Přílohy

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

- Kučová, Věra. Světové kulturní a přírodní dědictví UNESCO, 1. vyd., Praha, 2009. ISBN 978-80-87104-52-1
- Beranová, Věra. Cestovní ruch a kulturní dědictví, 1. vyd., Praha, 2014. ISBN 978-80-254-9537-7
- Jalík, Jiří. Záhadná jízda králů, Brno, 2014. ISBN 978-80-264-0428-6
- Blahůšek, Jan, Vojancová, Ilona. Vesnické masopustní obchůzky a masky na Hlínecku. Strážnice, 2011. ISBN 978-80-87261-71-72
- Patčeka, Jiří, Heřmáňková, Eva. Lokální a regionální kultura v České Republice. Praha, 2008. ISBN 978-80-7357-347-8
- Goeldner, Charles R., Ritchie, Brent J.R. Cestovní ruch: principy, příklady, trendy. Brno, 2014. ISBN 978-80-265-0298-2

Podpis studenta: Anna

Datum: 12.10.2015

Podpis vedoucího práce: Michal Moril

Datum: 2.11.2015

9.4 Seznam obrázků

Obr 1: Mapa regionu Slovácko a jeho umístění v rámci České republiky	20
Obr 2: Jízda králů ve Vlčnově 2008, postava krále	25
Obr 3: Mapa mikroregionu Hlinecko a jeho umístění v rámci České republiky	29
Obr 4: Masopustní průvod na Hlinecku	33

9.5 Seznam příloh

Příloha 1: Scénáře rozhovorů.....	I
Příloha 2: Nabídka výletů Jízda králů ve Vlčnově 2016 od vybraných CK a CA.....	XVII
Příloha 3: Logo regionálního produktu MAS Hlinecko.....	XVIII
Příloha 4: Jízda králů ve Vlčnově 2015.....	XIX
Příloha 5: Obec Studnice na Hlinecku.....	XXI
Příloha 6: Skanzen Veselý Kopec	XXII
Příloha 7: Zadání k závěrečné práci.....	XXV